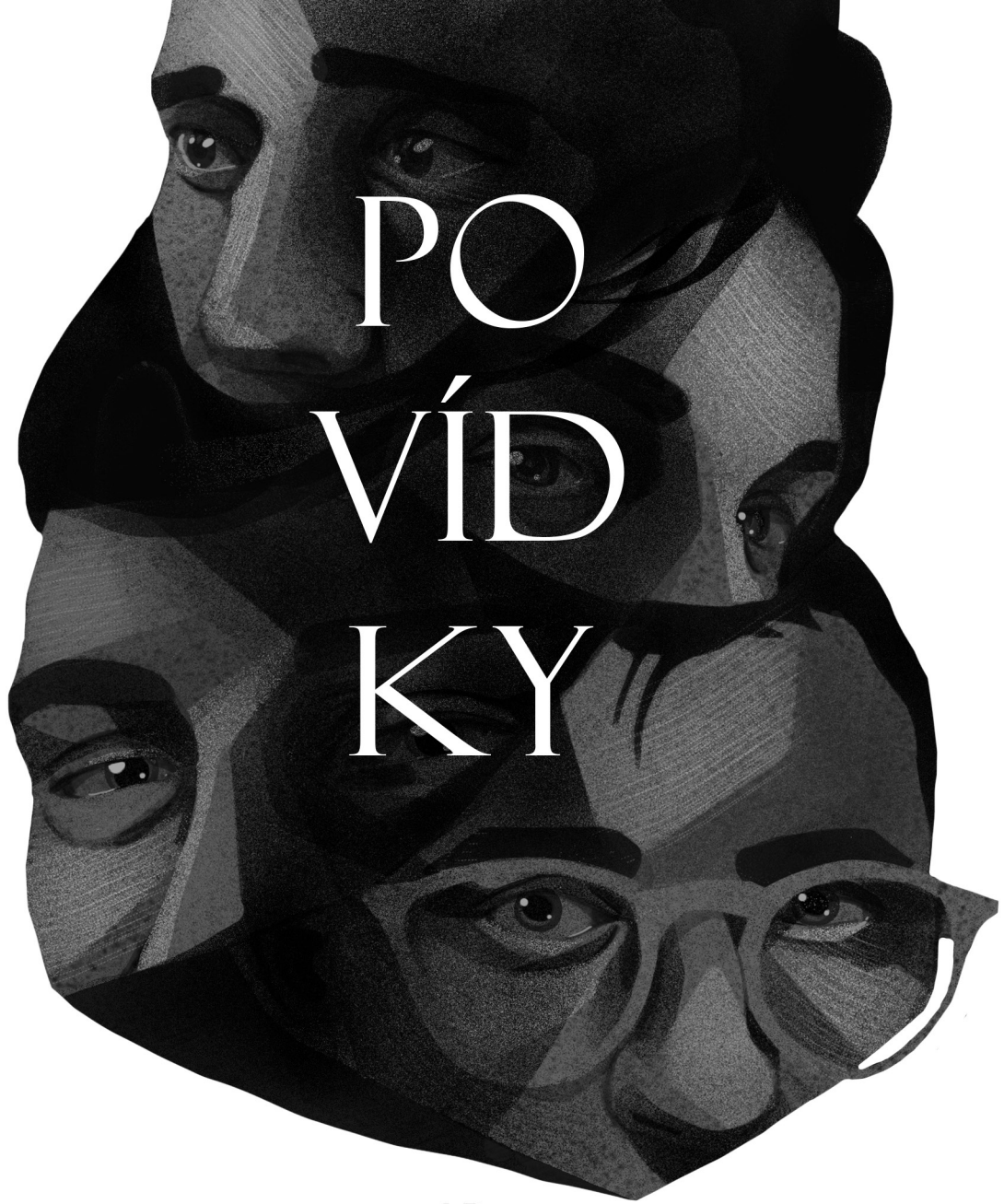

PO
VÍD
KY

J. D.
SALINGER

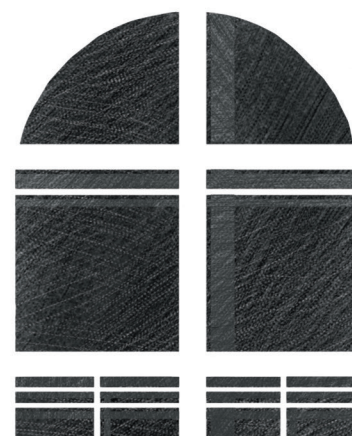
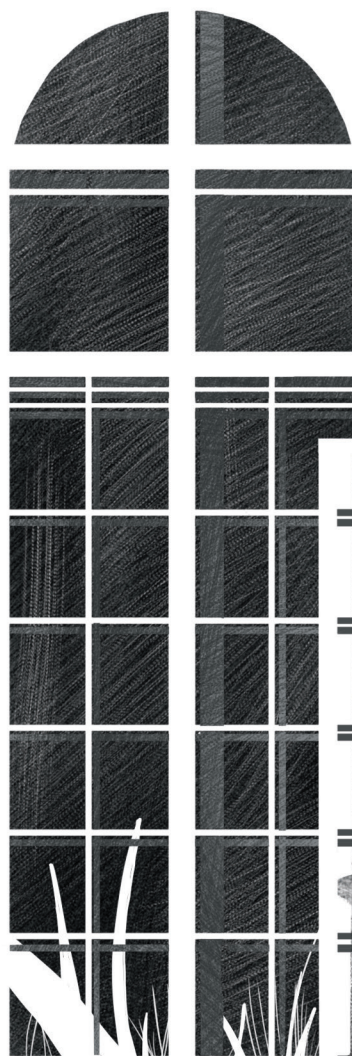
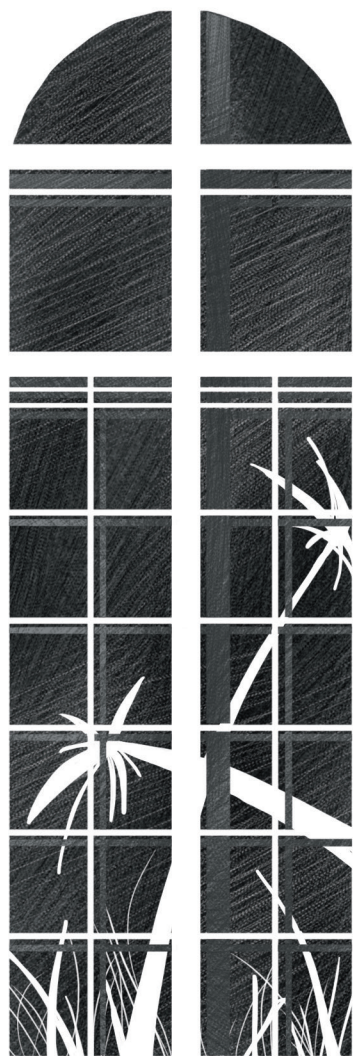
PO VÍD KY

J. D.
SALINGER

VÍME JAK ZNÍ TLESKNUTÍ DVOU RUKOU.
ALE JAK ZNÍ TLESKNUTÍ JEDNÉ RUKY?

ZEN KÓAN

DEN
JAKO
STVOŘENÝ
PRO
BANÁNOVÉ
RYBIČKY

Devadesát sedm mužů z newyorských reklamních kanceláří okupovalo meziměstské linky hotelu tak strašným způsobem, že dívka z č. 507 musela čekat od oběda skoro do půl třetí, než se dostala k hovoru. Ale ona ten čas nepromarnila. Přečetla si v jednom kapesním časopisu pro ženy článek s názvem „Sex může být zábavou nebo peklem“. Vyprala si hřeben a kartáč, vyčistila si skvrnu na sukni od béžového kostýmu, popošíla si knoflík na halence od Sakse. Vytrhla si z mateřského znamínka dva chlupy, které právě vyrazily na povrch. Když se konečně v jejím pokoji ozvalo zvonění, seděla na okenním parapetu a byla už skoro hotová s lakováním nehtů na levé ruce. Tahle dívka nikdy ničeho kvůli zazvonění telefonu nenechala. Vypadala, jako by u ní zvonil nepřetržitě už od dob její puberty. Telefon zvonil, ale ona si přejela malým lakovačím štětečkem malíček levé ruky a zdůraznila linii půlměsíčku. Pak pečlivě lahvičku s lakem uzavřela, vstala a začala mávat levou mokrou rukou ve vzduchu. Suchou rukou vzala

z parapetu přeplněný popelník a odnesla ho s sebou k nočnímu stolku, kde stál telefon. Sedla si na jednu ustlanou manželskou postel a to už telefon zvonil popáté nebo pošesté zvedla sluchátko.

„Haló,“ řekla, držíc prsty levé ruky natažené a daleko od bílého hedvábného županu, což bylo to jediné, co měla kromě trepek na sobě - prstýnky nechala v koupelně.

„Mám tady pro vás ten New York, paní Glassová,“ řekla slečna z ústředny. „Děkuju vám,“ odpověděla dívka a udělala si na nočním stolku místo pro popelník.

Ozval se ženský hlas. „Muriel? Jsi to ty?“

Dívka mírně odtáhla sluchátko od ucha. „Ano, maminko.

Jak se máš?“ řekla.

„Umírám o tebe strachem. Proč jsi nezavolala? Je s tebou všechno v pořádku?“

„Snažila jsem se tě dovolat včera večer a předešlým. Ale ten telefon tady je -“

„Je s tebou všechno v pořádku, Muriel?“

Dívka zvětšila úhel mezi sluchátkem a uchem. „Mám se výborně. Je mi vedro. Dneska je nejteplejší den, jaký byl na Floridě od -“

„Proč jsi mi nezatelefonovala? Umírám strachem.“

„Maminko, miláčku, nekrič na mě, já tě nádherně slyším,“ odpověděla dívka. „Volala jsem tě včera večer dvakrát, jednou hned -“

„Já jsem tatínkovi včera říkala, že budeš pravděpodobně večer volat. Ale kdepak, on musel - Je s tebou všechno v pořádku, Muriel? Řekni mi pravdu.“

„Mám se výborně. Prosím tě, přestaň se už ptát.“

„Kdy jste dojeli?“

„Já nevím. Ve středu brzy ráno.“

„Kdo řídil?“

„On,“ odpověděla dívka. „Ale buď klidná. Řídil moc dobře.

Až mě to překvapilo.“

„On řídil? Muriel, vždyť s mi dala čestné -“

„Mami,“ přerušila ji dívka „vždyť ti to povídám. Řídil moc dobře. Nejlépe za celou cestu víc než osmdesátkou. Když už o tom mluvíme.“

„Nezkoušel zase ty hlouposti se stromama?“

„Povídám ti, že řídil moc dobře, maminko. Tak prosím tě. Poprosila jsem ho, aby se držel bílé čáry a vůbec, a on pochopil, co tím myslím, a držel se jí. Dokonce se snažil nedívat se na stromy - bylo to vidět. Spravili tatínkovi už to auto?“

„Ještě ne. Chtějí čtyři sta dolarů jen za -“

„Mami, vždyť Seymour tatínkovi říkal, že to zaplatí. Proč by měl -“

„No dobrá, dobrá, uvidíme. Jak se choval ve voze a vůbec?“

„Dobře,“ odpověděla dívka.

„Říkal ti ještě pořád tím ošklivým -“

„Ne. Už má něco jiného.“

„Co?“

„Ale mami, co na tom záleží?“

„Já to chci vědět, Muriel. Tatínek -“

„No dobrá, dobrá. Říká mi miss Duchovní traja 1948,“ odpověděla dívka a zahihňala se.

„To není k smíchu, Muriel, to není vůbec nic k smíchu.

To je hrůza. Je to smutný, abys věděla. Když si pomyslím, jak -“

„Mami,“ přerušila ji dívka, „poslyš. Pamatuješ na tu knihu, co mi poslal z Německa? Víš přece - ty německé básně. Co jsem s ní udělala? Pořád se mořím -“

„Máš ji.“

„Víš to jistě?“ zeptala se dívka.

„Určitě. Totiž, mám ji já. Je ve Freddyho pokoji. Nechalas ji tady a já pro ni neměla místo v - Proč? On ji chce?“

„Ne. To jen že se mě na ni cestou sem ptal. Chtěl vědět, jestli jsem ji četla.“

„Vždyť to bylo německy!“

„Bylo. Ale na tom nezáleží,“ řekla dívka a přehodila nohu přes nohu.

„Povídal, že ty básně náhodou napsal jediný veliký básník našeho století. Povídal, že jsem si měla koupit překlad nebo něco.

Nebo se ten jazyk naučit, prosím tě.“

„To je děsný. Děsný. Je to smutný, abys věděla, smutný. Tatínek včera večer povídal -“

„Okamžik, maminko,“ řekla dívka. Došla si k parapetu pro cigarety, zapálila si a vrátila se na postel. „Mami?“ řekla a vyfoukla kouř.

„Muriel. Prosím tě, poslouvej mě chvíli.“

„Já poslouchám.“

„Tatínek mluvil s dr. Sivetskím.“

„Ale?“ odpověděla dívka.

„Řekl mu všechno. Aspoň tvrdil, že mu řekl všechno, znáš přec tatínka. O těch stromech. O tom s tím oknem. O těch strašných věcech, co řekl babičce k jejím plánům, jak by chtěla umřít. Co udělal se všema těma rozkošnýma fotkama z Bermud - všechno.“

„No a,“ odpověděla dívka.

„No a. Za prvé řek, že je to vyložený zločin, že ho vojenská nemocnice propustila - moje čestný slovo. A řek tatínkovi, že je tady rozhodně pravděpodobnost - moc velká pravděpodobnost, povídal - že Seymour začne být naprosto nezodpovědný za své činy. Moje čestný slovo.“

„Tady v hotelu je jeden psychiatr,“ řekla dívka.

„Kdo? Jak se jmenuje?“

„Já nevím. Rieser nebo tak nějak. Je prej moc dobrej.“

„V životě jsem to jméno neslyšela.“

„Ale přesto je prej moc dobrej.“

„Muriel, prosím tě, nebuď drzá. My o tebe máme velkou starost. Tatínek ti chtěl hned včera večer telegrafovat, abys přijela domů, mám-li ti říct prav-“

„Já ještě domů nepojedu, maminko. Tak se uklidni.“

„Muriel. Moje čestný slovo. Dr. Sivetski povídal, že se může stát, že Seymour naprosto přestane být zodpovědný za -“

„Vždyť jsem teprv přijela, maminko. Jsou to první prázdniny, co po letech mám, a nehodlám prostě zabalit a jet domů,“ řekla dívka. „Teď bych se stejně nemohla vydat na cestu. Jsem tak spálená, že se skoro nemůžu pohnout.“

„Ty jsi spálená? Copak ses nemazala tou Bronzinou z kelímku, co jsem ti dala do kufru? Dala jsem ti ji hned -“

„Mazala. Ale stejně jsem se spálila.“

„To je hrůza. Kde ses spálila?“

„Všude, miláčku, všude.“

„To je hrůza.“

„Však to přežiju.“

„A řekni, mluvila jsi s tím psychiatrem?“

„Tak trochu,“ odpověděla dívka.

„Co říkal? Kde byl Seymour, když jsi s ním mluvila?“

„V Mořském salonku, hrál na klavír. Hrál na klavír po oba večery, co jsme tady.“

„No, a co říkal?“

„Ale, moc toho neříkal. Oslovil mě sám. Seděla jsem vedle něho včera u binga a on se mě zeptal, jestli to ve vedlejší místnosti nehraje na klavír můj manžel. Řekla jsem, že jo, a on se mě zeptal, jestli Seymour není nemocný nebo něco. A tak jsem řekla -“

„Proč se tě na to ptal?“

„Copak já vím, mami. Asi protože je tak bledej a tak,“ odpověděla dívka. „Zkrátka a dobře, když jsme nechali binga, tak se mě on a jeho žena zeptali, jestli bych s nima nechtěla na skleničku. A tak jsem šla. Má hroznou ženu. Pamatuješ na ty příšerný večerní šaty, co jsme viěli u Bonwita ve výkladě? Ty, jak jsi říkala, že by člověk musel mít úplně mrňavoučkou -“

„Ty zelený?“

„Ona je měla na sobě. A přitom je strašně bokatá. Pořád se mě ptala, jestli je Seymour příbuzný Suzanne Glassové, která má ten obchod na Madison Avenue - té modistky.“

„Ale co říkal on? Ten doktor.“

„Aha. No, vlastně nic zvláštního. Byli jsme totiž v baru. Byl tam příšernej randál.“

„Ale, ale řeklas - řeklas mu, co chtěl udělat s babiččiným křeslem?“

„Ne, maminko. Nepouštěla jsem se do žádných podrobností,“ odpověděla dívka. „Pravděpodobně budu mít ještě příležitost s ním mluvit znovu. Je od rána do večera v baru.“

„A neříkal, že by se mohlo stát, že by však víš, že by se začal chovat nějak divně nebo něco? Že by ti něco moh udělat?“

„To zrovna ne,“ odpověděla dívka. „To by musel znát víc faktů,

mami. Oni musejí vědět všechno o tvém dětství a všechny tyhle věci. Vždyť jsem ti říkala, že jsme skoro nemohli mluvit, jakej tam byl randál.“

„Hm. Co tvůj modrej kabát?“

„Je v pořádku. Dala jsem si trochu ubrat vycpávky.“

„Jaké se nosí letos šaty?“

„Strašný. Ale fantastický. Jdou flitry všechno možný,“ odpověděla dívka.

„Jaký máte pokoj?“

„Dobrej. Docela dobrej. Ten, co jsme měli před válkou, jsme nedostali,“ odpověděla dívka. „Lidi jsou tady letos hrozný.“

Měla bys vidět, co za lidi s námi sedí v jídelně. U vedlejšího stolku. Vypadají, jako by sem přijeli nákladákem.“

„To máš dneska všude. Jaká je ta tvoje nabíraná sukně?“

„Je moc dlouhá. Já jsem ti říkala, že je moc dlouhá.“

„Muriel, já bych se tě jen ráda ještě jednou zeptala je s tebou opravdu všechno v pořádku?“

„Je, maminko,“ odpověděla dívka. „Už se mě ptáš podevadesátý.“

„A nechceš se vrátit domů?“

„Nechci, mami.“

„Tatínek včera večer povídal, že by ti to s radostí zaplatil, kdyby sis jela někam sama a všechno si rozmyslela. Mohla by sis udělat nějakou hezkou okružní cestu. Mysleli jsme -“

„Děkuju, já nechci,“ odpověděla dívka a přehodila nohu zpátky.

„Mami, ten hovor už stojí -“

„Když si pomyslím, jak se na toho hochu celou válku čekala - já jen,

že když si člověk pomyslí na všechny ty paničky, co -“

„Mami,“ řekla dívka, „měly bychom zavěsit. Seymour může každou chvilku přijít.“

„Kde je?“

„Na pláži.“

„Na pláži. Sám? A chová se na pláži slušně?“

„Mami,“ řekla dívka, „ty o něm mluvíš, jakoby byl nějaký zuřivý šílenec -“

„Nic takového jsem neřekla, Muriel.“

„Ale slyším to z tvýho tónu. Já jen jako, že nedělá nic jinýho, než že tam leží. Vůbec si nesundá koupací plášť“

„Že si vůbec nesundá koupací plášť? A proč?“

„Copak já vím, asi protože je tak bílej.“

„Můj ty bože, ale on přece potřebuje slunce. Copak ho nemůžeš přinutit?“

„Znáš Seymoura,“ odpověděla dívka a znovu si přehodila nohu přes nohu. „Říká, že nechce, aby se banda nějakých idiotů koukala na jeho tetování.“

„Vždyť žádné tetování nemá! Nebo si ho dal na vojně udělat?“

„Ne, maminko. Ne, miláčku,“ řekla dívka a vstala. „Poslyš, já tě třeba zejtra zavolám.“

„Muriel! Poslyš!“

„Ano, maminko,“ odpověděla dívka a přenesla váhu na pravou nohu.

„Zavolej mi ihned, jak udělá nebo řekne něco divnýho víš, co tím myslím. Slyšíš?“

„Já se Seymoura nebojím, maminko.“

„Muriel, já si přeju, abys mi to slíbila.“

„No dobře, tak ti to slibuju. Sbohem, mamí,“ řekla dívka.

„Že posílám pusu tatškovi.“ A zavěsila.

„Jsi murglas,“ řekla Sibyla Carpenterová, která bydlela s maminkou v hotelu. „Anebo nejsi murglas?“

„Kočičko, prosím tě, přestaň to říkat. Maminku už to dohání k šílenství. Drž, prosím tě.“ Paní Carpenterová mazala Sibyle opalovacím olejem ramínka a roztírala ho na zádičkách po útlých křídélkách lopatek. Sibyla se kymácela na velkém nafukovacím plážovém míči, na němž seděla, obličej obrácený k oceánu. Měla kanárkově žluté dvoudílné plavky, jejichž jeden díl nebude vlastně potřebovat dřív než za devět nebo deset roků.

„Byl to ve skutečnosti jenom obyčejný hedvábný šátek. Když člověk přišel blíž, tak to viděl.“ řekla žena na opalovacím lehátku vedle paní Carpenterové. „Moc by mě zajímalo, jak si ho tak dokázala uvázat. Bylo to opravdu kouzelný.“

„Jak mi to líčíte, muselo to být opravdu kouzelný,“ přitakala paní Carpenterová.

„Tak přece drž, holčičko.“

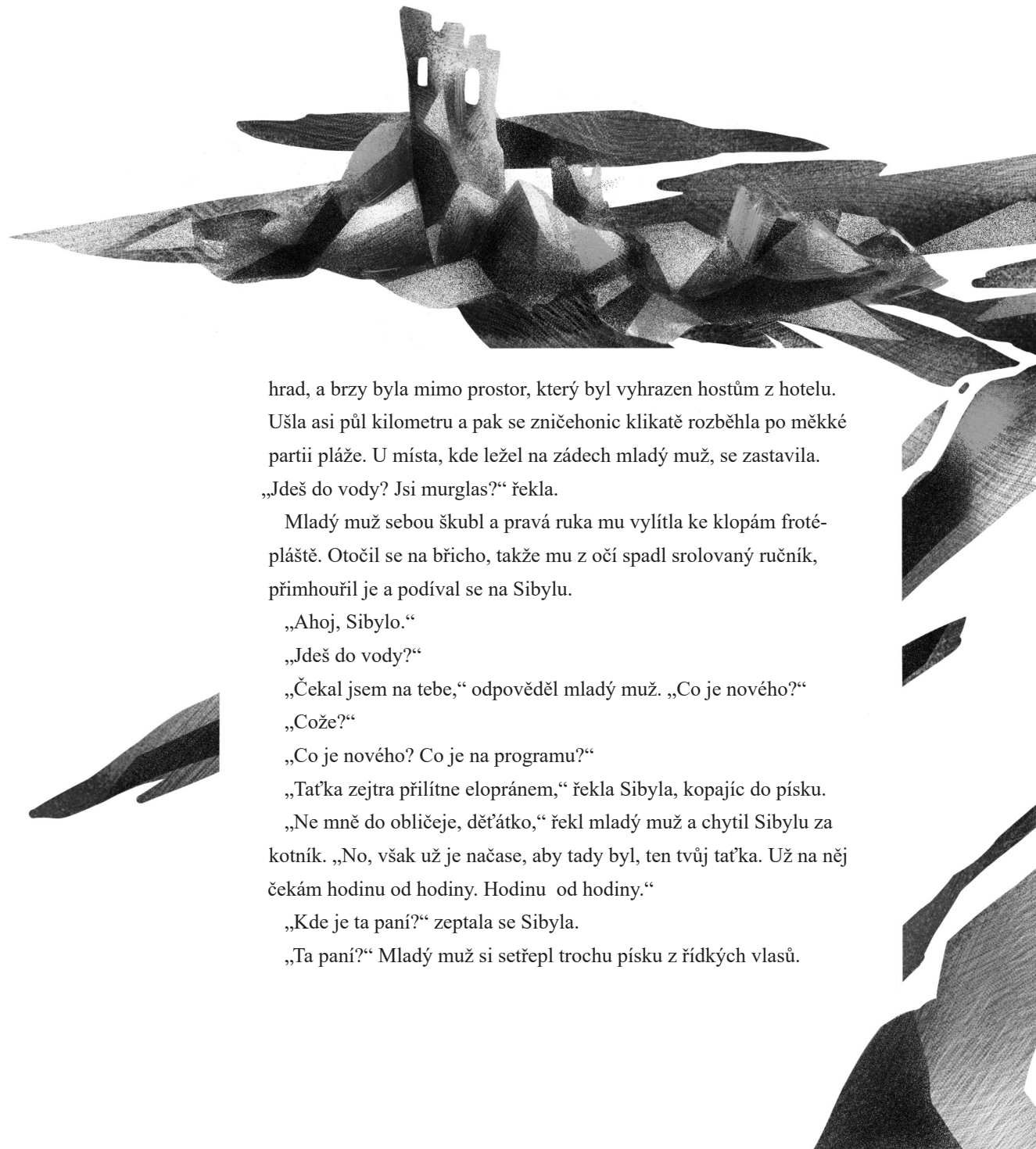
„Jsi murglas nebo nejsi murglas?“ zeptala se Sibyla.

Paní Carpenterová si povzdychla. „A je to,“ řekla.

Zašroubovala lahvičku s opalovacím olejem uzávěrem.

„Tak si běž hrát, kočičko, maminka jde do hotelu a dá si s paní Hubbeovou ma tini. A olivu ti přinese.“

Propuštěná Sibyla seběhla vmžiku na pláž a vykročila k Rybářskému pavilonu. Zastavila se jen na chvíli, aby šlápla na vlhký zborcený

hrad, a brzy byla mimo prostor, který byl vyhrazen hostům z hotelu. Ušla asi půl kilometru a pak se zničehonic klikatě rozběhla po měkké partii pláže. U místa, kde ležel na zádech mladý muž, se zastavila. „Jdeš do vody? Jsi murglas?“ řekla.

Mladý muž sebou škubl a pravá ruka mu vylítla ke klopám frotépláště. Otočil se na břicho, takže mu z očí spadl srolovaný ručník, přimhouřil je a podíval se na Sibylu.

„Ahoj, Sibylo.“

„Jdeš do vody?“

„Čekal jsem na tebe,“ odpověděl mladý muž. „Co je nového?“

„Cože?“

„Co je nového? Co je na programu?“

„Tatka zejtra přilítne elopránem,“ řekla Sibyla, kopajíc do písku.

„Ne mně do obličej, děťátko,“ řekl mladý muž a chytil Sibylu za kotník. „No, však už je načase, aby tady byl, ten tvůj tatka. Už na něj čekám hodinu od hodiny. Hodinu od hodiny.“

„Kde je ta paní?“ zeptala se Sibyla.

„Ta paní?“ Mladý muž si setřepal trochu písku z řídkých vlasů.

„Těžko říct, Sibylo. Může být na tisíci nejružnějších místech. U holiče. Dává si třeba barvit vlasy na norkovo. Nebo dělá v pokoji panenky pro chudé děti.“ To už ležel natažený, zaťaté pěsti jednu na druhé a vrchní si podpíral bradu. „Zeptej se mě na něco jiného, Sibylo,“ řekl. „Máš hezké plavky. Modré plavky, to je moje.“

Sibyla na něj upřela oči, pak se podívala na své vystrčené břicho. „Vždyť jsou žlutý,“ řekla. „Jsou žlutý.“ „Vážně? Pojd' kousek blíž.“ Sibyla pokročila kupředu. „Máš úplně pravdu. Jsem to ale blázen.“ „Jdeš do vody?“ zeptala se Sibyla. „Vážně o tom uvažuji. Moc o tom přemýšlím, Sibylo, abys věděla.“ Sibyla píchla prstem do gumové matračky, které mladý muž někdy užíval jako polštářku pod hlavu. „Potřebuje nafouknout,“ řekla. „Máš pravdu. Potřebuje nafouknout víc, než jsem ochoten uznat.“ Vytáhl pěsti zpod brady a opřel si bradu o písek. „Vypadáš výborně, Sibylo,“ řekl. „Je radost na tebe pohledět.“

Vypravuj mi o sobě.“ Natáhl ruce před sebe a uchopil Sibylu za kotníky. „Já jsem Kozorožec,“ řekl. „Co jsi ty?“

„Sharon Lipschutzová povídala, žes ji nechal sedět vedle sebe u klavíru,“ řekla Sibyla.

„To že řekla Sharon Lipschutzová?“ Mladý muž pustil její kotníky, stáhl ruce a položil si tvář na pravé předloktí. „Však víš,“ řekl, „jak to někdy bývá, Sibylo. Seděl jsem a hrál. A tebe nebylo nikde vidět. A Sharon Lipschutzová přišla ke mně a sedla si vedle mě. Nemoh jsem ji přece odstrčit, nebo jo?“

„Moh.“

„Ale kdepak. Nemoh. To jsem nemoh udělat,“ odpověděl mladý muž.

„Ale já ti řeknu, co jsem udělal.“

„Co?“

„Představoval jsem si, že jsi to ty.“

Sibyla se okamžitě sehnula a začala se hrabat v písku.

„Pojďme do vody,“ řekla.

„Dobře,“ odpověděl mladý muž. „To by snad šlo.“

„Příště ji odstrč,“ řekla Sibyla.

„Koho mám odstrčit?“

„Sharon Lipschutzovou.“

„Á, Sharon Lipschutzovou,“ řekl mladý muž. „Jak se to jméno vrací. Spojuje vzpomínku s přáním.“ Zničehonic vstal. Podíval se na oceán. „Sibylo,“ řekl, „víš, co uděláme? Zkusíme, jestli bychom nechytili banánovou rybičku.“

„Co?“

„Banánovou rybičku,“ opakoval a rozvázal si pásek u pláště. Pak si plášť svlékl. Měl bílá úzká ramena a plavky barvy královské modři. Potom koupací plášť složil, nejdříve po délce a pak ještě na třikrát. Rozbalil ručník, který měl předtím na očích, roztáhl ho na písku a pak na něj položil složený plášť. Sehnul se, sebral matračku a přitiskl ji pravou paží k tělu. Potom vzal levou rukou Sibylu za ruku. Vykročili spolu k oceánu. „Tys už asi viděla hodně banánových rybiček,“ řekl mladý muž.

Sibyla zavrtěla hlavou.

„Neviděla? Kde vůbec bydlíš?“

„Já nevím,“ odpověděla Sibyla.

„Jakpak bys nevěděla. To musíš vědět, Sharon Lipschutzová ví, kde bydlí, a jsou jí teprve tři a půl roku.“

Sibyla se zastavila v chůzi a vytrhla mu ruku. Sebrala obyčejnou mušli a zadívala se na ni s předstíraným zájmem. Pak ji hodila na zem.

„Ve Whirly Woodu, v Connecticutu,“ řekla a znovu vykročila bříškem napřed.

„Ve Whirly Woodu v Connecticutu,“ řekl mladý muž.

„Není to náhodou někde u Whirly Woodu v Connecticutu?“

Sibyla se na něj podívala. „Vždyť tam právě bydlím,“ řekla netrpělivě. „Já ve Whirly Woodu v Connecticutu bydlím.“ O několik kroků ho předběhla, chytila si levou rukou levou nohu a dvakrát nebo třikrát poskočila.

„Nemáš ponětí, jaks mi všechno objasnila,“ řekl mladý muž.

Sibyla si pustila nohu. „Četls Malého černého Samba?“ zeptala se.

„To je legrační, že se mě na to ptáš,“ řekl. „Náhodou jsem ho včera večer dočet.“ Sehnul se a vzal znovu Sibylu za ruku. „Cos tomu říkála?“ zeptal se.

„Pobíhali ty tygři pořád kolem stromu?“

„Já měl dojem, že se už jakživo nezastaví. V životě jsem neviděl tolik tygrů.“

„Bylo jich jenom šest,“ řekla Sibyla.

„Jenom šest!“ odpověděl mladý muž. „Ty tomu říkáš ‚jenom‘.“

„Máš rád vosk?“ zeptala se Sibyla.

„Co jestli mám rád?“ opáčil mladý muž.

„Vosk“

„Moc. Ty ne?“

Sibyla přikývla. „Máš rád olivy?“ zeptala se.

„Olivy mám. Olivy a vosk. Bez toho nikdy nikam nechodím.“

„Máš rád Sharon Lipschutzovou?“ zeptala se Sibyla.

„Mám. Ano, mám,“ odpověděl mladý muž. „A nejraději na ní mám to, že nikdy neubližuje malejm pejskům v hotelové hale. Například tomu malému mopslíkovi, co patří té dámě z Kanady. Ty tomu asi nebudeš věřit, ale některé holčičky šťouchají toho pejska hůlkou od balonku. Ale Sharon ne. Ta není nikdy zlá, ani zlomyslná. Proto ji mám tak rád.“

Sibyla mlčela.

„Já ráda žvejkám svíčky,“ řekla konečně.

„Kdo by nerad?“ odpověděl mladý muž a omočil si nohy.

„Brrr! Ta je studená.“ Hodil gumovou matračku na vodu. „Ne, počkej okamžik, Sibylo. Počkej, až budeme kousek dál.“

Brodili se dál, až voda sahala Sibyle do pasu. Pak mladý muž Sibylu zvedl a položil ji bříškem na matračku.

„Ty nikdy nenosíš koupací čepici nebo něco?“ zeptal se.

„Ne abys mě pustil,“ nařídila Sibyla. „Tak mě přece drž.“

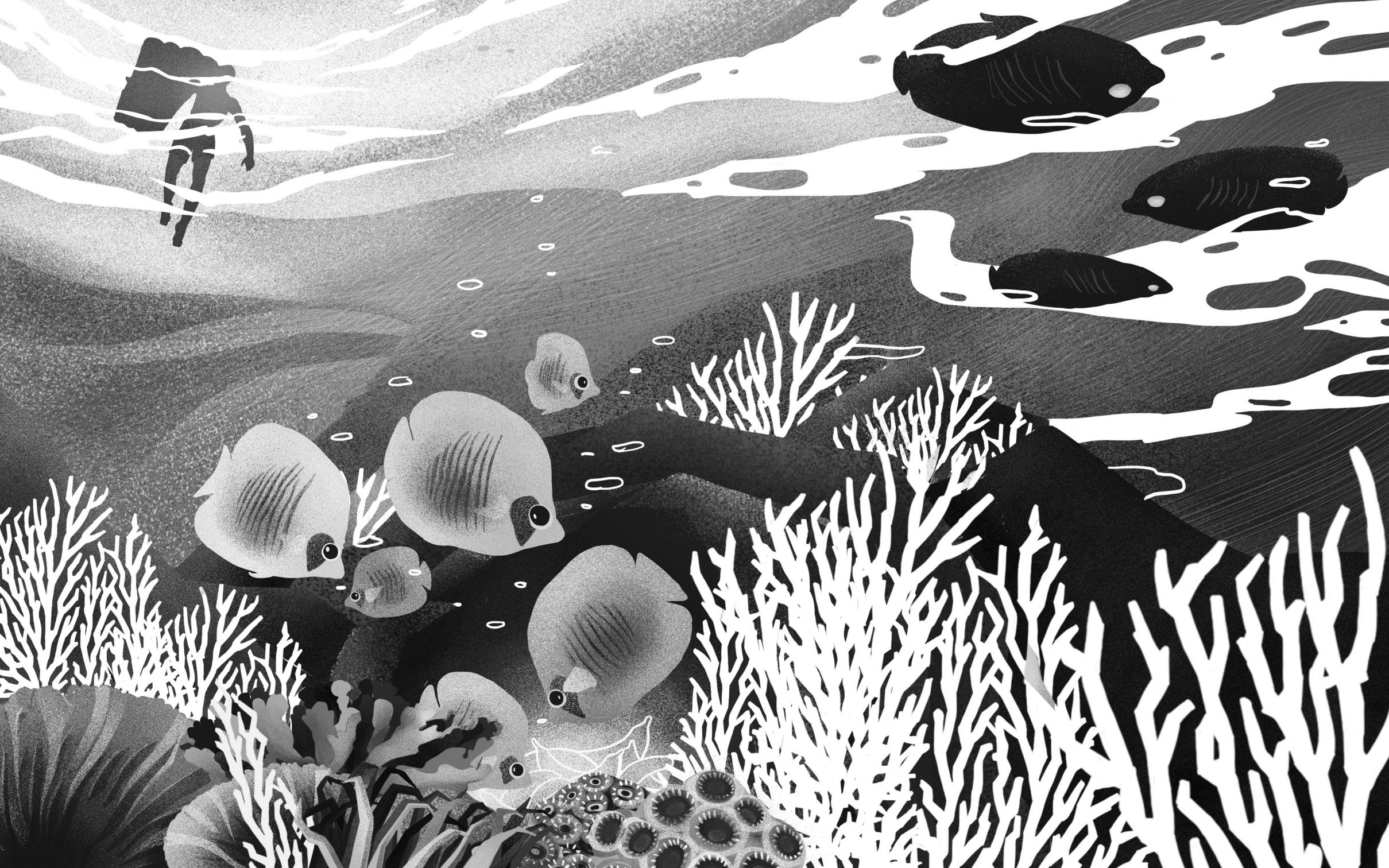
„No dovolte, slečno Carpenterová, znám své povinnosti,“ řekl mladý muž. „Jenom hezky koukej, kdyby tam byla banánová rybička. Dneska je den jako stvořený pro banánové rybičky.“

„Já žádný nevidím,“ řekla Sibyla.

„Pochopitelně. Mají strašně podivné zvyky. Strašně podivné.“

A strkal matračku dopředu. Voda mu ještě nesahala ani po prsa.

„Mají strašně zoufalý život,“ řekl. „Víš, co dělají, Sibylo?“

Sibyla zavrtěla hlavou.

„No, plavou do díry, kde je hodně banánů. Vplují do ní jako docela obyčejné rybičky. Ale jakmile jsou jednou uvnitř, tak se chovají jako prasátka. Já zažil banánové rybičky, které vpluly do banánové díry

a snědly i sedmdesát osm banánů.“ Popostrčil matraci i s pasažérkou o třicet čísel k horizontu. „Samozřejmě po tom tak ztloustnou, že už se nedostanou z díry. Neprojdou dveřma.“

„Ne moc daleko,“ řekla Sibyla. „A co se s nima stane?“

„Co se stane s kým?“

„S banánovejma rybičkama.“

„Jo ták, ty myslíš, jako když snědí tolik těch banánů a pak nemůžou z banánové díry ven?“

„No,“ řekla Sibyla.

„Víš, ani se mi ti to nechce říkat, Sibylo. Ale pak umřou.“

„Proč?“ zeptala se Sibyla.

„No, dostanou banánovou horečku. To je strašlivá nemoc.“

„Jde sem vlna,“ řekla Sibyla nervózně.

„Tak si jí nebudem všímat. Budeme ji ignorovat,“ odpověděl mladý muž. „Jako dva povýšenci.“ Uchopil Sibylu za kotníky, zatlačil dolů a dopředu. Matraci se přehoupala přes hřeben vlny. Voda smočila holčičce světlé vlásy, ale v Sibylině zaječení byla rozkoš.

Když se matraci přestala pohupovat, odhrnula si Sibyla splhlý mokrý pramen vlasů z očí a oznámila: „Právě jsem jednu viděla.“

„Cos viděla, miláčku?“

„Banánovou rybičku.“

„Panebože, to snad ne!“ řekl mladý muž. „A měla v puse banány?“

„No,“ řekla Sibyla. „Šest.“

Mladý muž zničehonic zvedl jednu Sibylinu mokrou nohu, visící přes okraj matraci, a políbil ji na chodidlo.

„Hej!“ řekla majitelka nohy a otočila se.

„Hej ty! Vracíme se. Stačí ti to?“

„Ne.“

„To mě mrzí,“ odpověděl a dostrkal matraci tak blízko ke břehu, aby mohla Sibyla slézt. Zbytek cesty matraci nesl.

„Sbohem,“ řekla Sibyla a bez lítosti se rozeběhla k hotelu.

Mladý muž si oblékl koupací plášť, přitáhl si klopky ke krku a nacpal ručník do kapsy. Pak zvedl mokrou, kluzkou matraci, strčil si ji pod paži a brodil se sám měkkým horkým pískem k hotelu.

V suterénu, kterým podle nařízení správy hotelu chodili ti, co byli v plavkách, nastoupila s mladým mužem do výtahu nějaká žena se zinkovou masťou na nose.

„Vidím, že se mi díváte na nohy,“ řekl jí, když se dala kabina do pohybu.

„Jak prosím?“ opáčila žena.

„Povídám, že se mi díváte na nohy.“

Jak prosím? Dívala jsem se na podlahu,“ odpověděla žena a otočila se obličejem ke dveřím výtahu.

„Jestli se mi chcete dívat na nohy, stačí říct,“ pokračoval.

„Ale jen to, hergot, nedělejte pokradmu.“

„Chci vystoupit, prosím vás,“ řekla žena rychle dívce, obsluhující výtah.

Dveře výtahu se otevřely a žena vyšla, aniž se ohlédla.

„Mám dvě normální nohy, hergot, a nevidím nejmenší důvod, proč by mi na ně měl někdo čučet,“ řekl mladý muž. „Do pátého, prosím vás.“ Vyndal z kapsy koupacího pláště klíč.

V pátém poschodí vystoupil, došel po chodbě k číslu 507 a otevřel si. Pokoj páchl po nových zavazadlech z teletiny a po odlakovači.

Mladý muž se podíval na dívku, která spala na jedné z manželských postelí. Pak přešel k jednomu zavazadlu, otevřel ho a zpod hromady spodků a tílek vytáhl automatickou pistoli ráže 7,65. Vyndal zásobník, podíval se na něj, pak ho zase zasunul. Odjistil pistoli. Přešel k neobsazené manželské posteli, posadil se, podíval se na dívku, zamířil a vpálil si do pravého spánku kulku.

PŘED
VÁLKOU
PROTI
ESKYMÁKŮM

Po pět sobotních dopolední za sebou hrála Ginnie Mannoxxová na kurtech na East Side tenis se Selenou Graffovou, s níž chodila do třídy ve škole slečny Basehoarové. Ginnie zcela otevřeně považovala Selenu za největší kozu z celé školy - a tato škola se vyloženými kozami přímo hemžila - ale zároveň neznala nikoho, kdo by jako Selena nosil pořád nové a nové plechovky s tenisovými míčky. Selenin otec je totiž vyráběl nebo co. (Jednou u večere předvedla Ginnie pro poučení celé Mannoxxovy rodiny výjev, zobrazující večeri u Graffů; vystupoval v něm dokonalý sluha, který ke každému přistoupil a podal mu zleva místo sklenice rajské šťávy plechovku tenisových míčků.) Ale to, že Selenu dovezla vždycky po tenisu domů a pak musela pokaždé - ale doslova pokaždé - zacvaknout celé jízdné za taxík, jí šlo na nervy. Koneckonců jezdit domů po tenisu taxíkem místo autobusem byl Selenin nápad. Když se však pátou sobotu taxík na York Avenue obrátil k severu, zničehonic se ozvala. „Ty, Seleno...“

„Co je?“ zeptala se Selena, která právě šmátrala rukou po podlaze

taxíku. „Já nemůžu najít pouzdro na raketu!“ zanaříkala. Přestože bylo teplé májové počasí, měly na sobě obě dívky přes šortky kabáty.

„Dala sis ho do kapsy,“ řekla Ginnie. „Ty, poslyš -“

„Bože můj! Zachránilas mi život!“

„Poslyš,“ opakovala Ginnie, která netoužila ani za mák po Selenině vděčnosti.

„Co je?“

Ginnie se rozhodla, že s tím vyrukuje. Taxík už byl skoro v ulici, kde Seleny bydlela. „Já nemám moc velkou chuť zacvaknout dneska zase celej taxík,“ řekla. „Nejsem milionářka, víš?“

Selena se zatvářila nejdřív udiveně, pak uraženě. „Copak neplatím vždycky půlku já?“ zeptala se nevinně. „Ne,“ odpověděla Ginnie suše. „Platilas půlku tu první sobotu. Někdy na začátku minulýho měsíce. A od té doby ani jednou. Nechci bejt špína, ale abych řekla pravdu, tak musím existovat za čtyři pade tejdne. A z toho musím -“

„Já zase nosím tenisový míčky, ne?“ zeptala se Seleny nepříjemně.

Ginnie měla někdy chuť Selenu zabít. „Vždyť je tvůj tatínek vyrábí nebo co,“ řekla. „Tebe přece nic nestojej. A já musím platit za každou, ale úplně za každou -“

„No dobrá, dobrá,“ řekla Seleny hlasitě a tak rázně, aby měla vrch. Zatvářila se otráveně a prohledala kapsy kabátu. „Mám jenom třicet pět centů,“ řekla chladně. „Je to dost?“

„Ne, je mi líto, ale dlužíš mi dolar pětasedesát. Vedla jsem si každej-“

„Budu muset dojít nahoru a říct si mamince. Nemohlo by to počkat do pondělka? Můžu ti to donést do těláku, jestli ti to udělá dobře.“

Selenin postoj nepřipouštěl shovívavost.

„Ne,“ odpověděla Ginnie. „Musím jít večer do kina. Takže to potřebuju.“

Obě dívky se za nepřátelského mlčení koukaly každá ze svého okýnka, dokud taxík nezastavil před činžákem, kde bydlela Seleny. Pak Seleny, která seděla na straně u chodníku, vystoupila. Dveře taxíku za sebou nechala malinko pootevřené a vešla do budovy křepce a nevšímavě jako nějaká hollywoodská výsost, která jde na návštěvu. Ginnie s planoucím obličejem zaplatila taxík. Pak si sebrala svou tenisovou výzbroj - raketu, ručník a kšiltovku - a šla za Selenou. Ginnie ve svých patnácti letech měřila v teniskách č. 41 sto sedmdesát osm, a když vešla do chodby, dodávala jí její rozpačitá neohrabanost na gumových podrážkách jakéhosi nebezpečného zápasnického vzhledu, který způsobil, že Seleny radši pozorovala osvětlená čísla poschodí nad výtahem.

„Tak už mi visíš dolar devadesát,“ řekla Ginnie cestou k výtahu.

Selena se otočila. „Možná, že tě bude zajímat,“ řekla, „že je maminka moc nemocná.“

„Co je jí?“

„Má prakticky zápal plic, a jestli si myslíš, že mám radost z toho, že ji mám jen kvůli penězům rušit...“ Seleny pronesla tu nedokončenou větu s co největší sebejistotou.

Ginnii ta informace, ať už byla pravdivá nebo ne, upřímně řečeno poněkud vyvedla z míry, ale ne zase natolik, aby byla dojatá. „Já za to nemůžu,“ odpověděla a vešla za Selenou do výtahu.

Selena zazvonila na zvonek u bytu a obě děvčata vpustila dovnitř -

nebo spíš otevřela dveře a nechala je dokořán - černošská služebná, se kterou Selena zřejmě nemluvila. Ginnie hodila tenisové potřeby na židli v předsíni a šla za Selenou. V obývacím pokoji se Selena otočila a řekla: „Byla bys tak hodná a počkala tady? Možná, že budu maminku muset vzbudit a vůbec.“

„Dobře,“ odpověděla Ginnie a kecla si na pohovku.

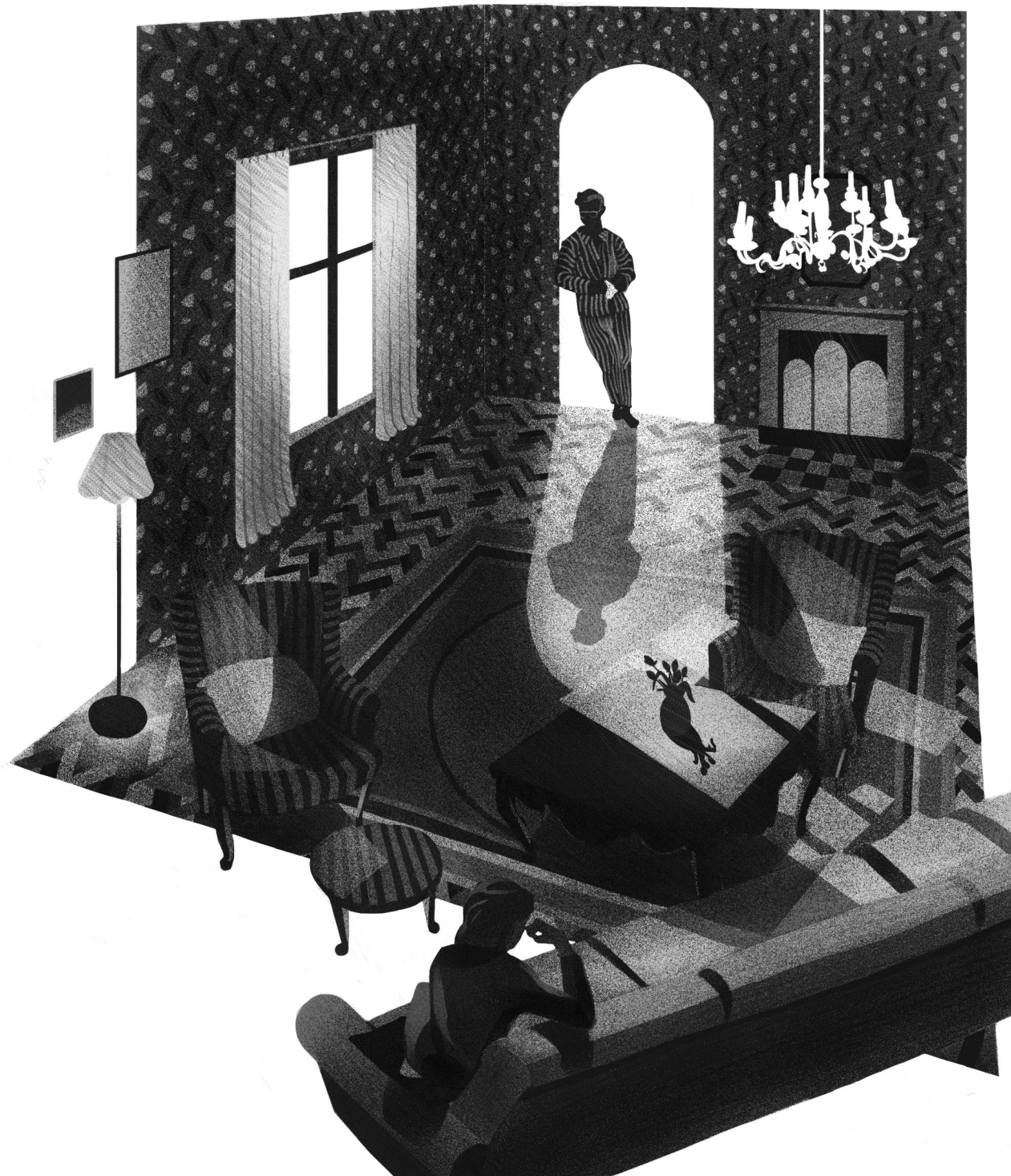
„V životě bych si byla nepomyslela, že bys dokázala být tak maličerná,“ řekla Selena, která byla sice dost navztekaná, aby použila slova „maličerná“, ale ne tak statečná, aby to slovo zdůraznila.

„Tak to teď aspoň víš,“ řekla Ginnie a otevřela si před obličejem jedno číslo časopisu Vogue. V té pozici ho držela, dokud Selena neodešla z pokoje, ale pak ho položila zpátky na rádio. Rozhlédla se po místnosti a v duchu začala představovat nábytek, vyhazovat stolní lampy a odstraňovat umělé květiny. Podle jejího názoru měl pokoj ránu - byl drahý, ale nevkusný.

Najednou zavolal něčí mužský hlas z jiné části bytu: „Eriku? Seš to ty?“

Ginnie usoudila, že je to Selenin bratr, s kterým se neznala. Přehodila si nohu přes nohu, přetáhla si okraj kabátu přes kolena a čekala.

Do pokoje vrazil s otevřenými ústy bosý dlouhán v brýlích a v pyžamu. „Jé, propánakrále, já myslel, že je to Erik,“ řekl. Ale nezarazil se, šel dál nemožně shrbený do pokoje a tiskl něco k úzkému hrudníku. Posadil se na volný konec pohovky. „Právě jsem se řízнул do prstu, hergot,“ řekl poněkud zprudka. Podíval se na Ginnii, jako by byl čekal, že tam bude sedět. „Už jste se někdy řízla do prstu? Pořádně až na kost?“ zeptal se. Z jeho křiklavého hlasu zaznívala opravdová prosba,

jako by mu Ginnie mohla svou odpovědí ušetřit nějaký specifický průzkum, který by jinak musel dělat sám.

Ginnie na něj upřela oči. „No, až na kost ne,“ odpověděla, „ale už jsem se taky řízla.“

Byl to nejlegračnější chlapec nebo muž - těžko říct, co vlastně - jakého kdy viděla. Vlasy měl rozcuchané, jak ležel v posteli. A sporé světlé dvoudenní strnisko. A tvářil se - no, prostě přitrouble. „Jak jste se řízl?“ zeptala se.

Zadíval se na zraněný prst, ústa dokořán. „Cože?“ zeptal se.

„Jak jste se řízl?“

„Copak já vím, sakra,“ odpověděl a z jeho intonace vysvítalo, že ta otázka je beznadějně nezodpověditelná. „Hledal jsem něco v tom pitomým koši na papír a bylo tam plno žiletek.“

„Vy jste Selenin bratr?“ zeptala se Ginnie.

„No. Kristepane, vždyť já vykrvácím. Zůstaňte u mě. Možná, že budu potřebovat transfuzi.“

„A dal jste si na to něco?“

Selenin bratr odtáhl zraněný prst od hrudníku a ukázal ránu, aby se Ginnie mohla podívat. „Jenom kus pitomého toaletního papíru,“ řekl. „Aby to přestalo krvácet. Jako když se člověk řízne při holení.“ Znovu se podíval na Ginnii.

„Kdo jste?“ zeptal se. „Kamarádka tý naší káči?“

„Chodíme spolu do školy.“

„Jo? Jak se jmenujete?“

„Virginia Mannonoxová.“

„Vy jste Ginnie?“ opáčil a zamžoural na ni skrz brýle. „Vy jste

Ginnie Mannonoxová?“

„Ano,“ odpověděla Ginnie a přehodila zkřížené nohy zpátky.

Selenin bratr se znova vrátil k prstu, který byl pro něj zřejmě jediný opravdový bod zájmu v místnosti. „Já znám vaši sestru,“ řekl ledabyle. „Je to pitomej snob.“

Ginnie narovнала záda. „Cože?“

„Však jste slyšela.“

„Moje sestra není žádný snob.“

„Jakpak by nebyla,“ odpověděl Selenin bratr.

„Není.“

„Jakpak že není. Královna snobů. Královna všech pitomejch snobů.“

Ginnie se dívala, jak nadzvedává tlustou vrstvu toaletního papíru na prstu a nakukuje pod ni.

„Vždyť vy mou sestru ani neznáte.“

„Jakpak bych neznal.“

„Tak jak se jmenuje? Jak se jmenuje křestním jménem?“ dožadovala se Ginnie.

„Joan... snobka Joan.“

Ginnie mlčela. „Jak vypadá?“ zeptala se najednou. Žádná odpověď.

„Jak vypadá?“ opakovala Ginnie.

„Kdyby byla zpolovice tak hezká, jak si myslí, tak by si mohla gratulovat,“ odpověděl Selenin bratr.

Podle Ginniina soukromého názoru nebyla ta odpověď nezajímavá.

„V životě jsem ji neslyšela o vás mluvit,“ odpověděla. „To mě mrzí. To mě pekelně mrzí.“

„Kromě toho je stejně zasnoubená,“ pokračovala Ginnie, dívajíc se

na něho. „Příští měsíc se vdává.“

„Za koho?“ zeptal se a zvedl hlavu.

Ginnie plně využila toho, že zvedl hlavu. „Za nikoho, koho byste znal.“

Znova se začal zabírat svým ošetrovatelským dílem. „To ho teda lituju,“ řekl.

Ginnie frkla.

„Ještě pořád to krvácí ostošest. Myslíte, že bych si na to měl něco dát? Co se na to dává? Pomůže kysličník?“

„Lepší je jód,“ odpověděla Ginnie. A protože cítila, že její odpověď je za stávajících okolností příliš zdvořilá, dodala: „Kysličník na to není vůbec dobrej.“

„Proč ne? Co je na něm špatnýho?“

„Prostě není na takový věci dobrej, no! To chce jód.“

Podíval se na Ginnii. „Ale ten strašně štípe, ne?“ zeptal se.

„Že pekelně štípe?“

„Štípe,“ řekla Ginnie, „ale neumřete na to.“

Selenin bratr se zřejmě nepohoršil nad Ginniným tónem a znova se vrátil k prstu. „Já to nemám rád, když to štípe,“ řekl.

„To nikdo.“

Přikývl na souhlas. „No,“ řekl.

Ginnie ho chvíli pozorovala. „Nešahejte si na to pořád,“ řekla zničehonic.

Selenin bratr stáhl rychle zdravou ruku, jako by právě dostal ránu elektrinou. Pak se posadil o znamínko rovněji - nebo se spíš přestal o znamínko méně hrbít. Podíval se na nějaký předmět na druhé straně

pokoje. Jeho nepravidelné rysy dostaly takřka zasněný výraz. Strčil nehet nezraněného ukazováčku do mezery mezi předními zuby a odstraňuje z ní kousek potravy, otočil se ke Ginnii. „Ste jedla?“ zeptal se.

„Cože?“

„Esi ste už jedla?“

Ginnie zavrtěla hlavou. „Najím se až doma,“ řekla. „Maminka má pro mě vždycky nachystanej oběd, když přijdu.“

„Mám v pokoji půlku sendviče s kuřetem. Nechcete to? Ještě jsem se toho ani nedotk.“

„Děkuju vám, nechci, vážně.“

„Vždyť jste zrovna hrál tenis, propánakrále. Copak nemáte hlad?“

„O to ne,“ odpověděla Ginnie a přehodila nohu přes nohu.

„Ale maminka má pro mě vždycky přichystanej oběd, když přijdu domů. Já jako že vždycky šílí, když nemám hlad.“

Selenin bratr to vysvětlení zřejmě uznal. Alespoň přikývl a odvrátil pohled. Ale hned se zase otočil k ní. „A co takhle sklenici mlíka?“ zeptal se.

„Děkuju, nechci... Ale přesto vám děkuju.“

Roztržitě se shýbl a poškrábal si bosý kotník. „Jak se jmenuje ten chlap, co si ho bere?“ zeptal se.

„To jako Joan?“ řekla Ginnie. „Dick Heffner.“

Selenin bratr si škrábal dál kotník.

„Je nadporučík válečného námořnictva,“ dodala.

„To je krámů.“

Ginnie se zasmála. Dívala se, jak si škrábe kotník, který už měl celý červený. Když si začal nehtem seškrabovat malou vyrážku na lýtku,

přestala se dívat.

„Odkud Joan znáte?“ zeptala se. „Nikdy jsem vás u nás neviděla a nic.“

„Vždyť já u vás taky nikdy hergot nebyl.“

Ginnie čekala, ale z jeho prohlášení už nic dál nevyplývalo.

„Tak kde jste se s ní seznámil?“ zeptala se.

„Na jednom mejdanu,“ odpověděl.

„Na mejdanu? Kdy?“

„Vím já. O Vánocích 42.“ Z náprsní kapsičky u pyžama vylovil dvěma prsty cigaretu, která vypadala, jako by se byl na ní vyspal. „Nehodila byste po mně těma sirkama?“ řekl. Ginnie mu podala krabičku sirek z vedlejšího stolku. Zapálil si ohnutou cigaretu, aniž ji narovnal, a pak strčil vyškrtnutou zápalku zpátky do krabičky. Zaklonil hlavu dozadu a pomalu vypouštěl z úst obrovské spousty kouře a vtahoval ho nosem. A tímto „francouzským“ stylem pokračoval v kouření. S velkou pravděpodobností to nebyla žádná operetní póza, spíš to prozrazovalo tajnou dovednost mladého muže, který se třeba někdy zkoušel oholit levou rukou.

„Proč je Joan snob?“ zeptala se Ginnie.

„Proč? Protože je. Jak mám vědět proč, hergot?“

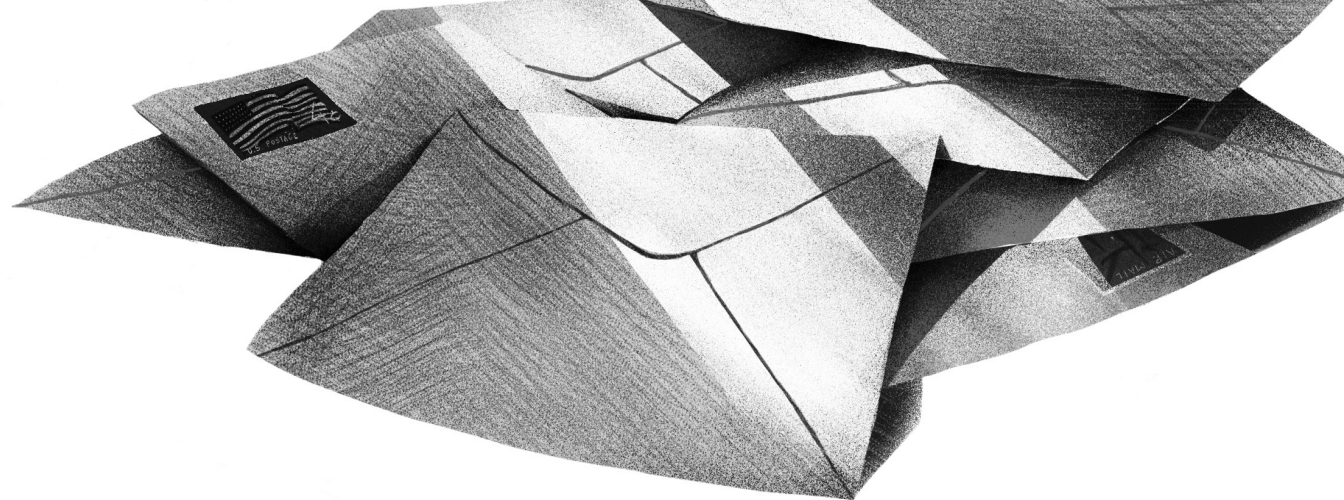
„Ano. Ale já myslím, proč říkáte, že je snob?“

Otráveně se k ní otočil. „Heleďte se, napsal jsem jí osm dopisů, hergot. A ona mi neodpověděla ani na jeden.“

Ginnie zaváhala. „No, třeba měla moc práce.“

„Jakýpak práce, hergot! Měla práce, že se mohla přetřhnout, že jo?“

„Musíte pořád tak klít?“ zeptala se Ginnie. „To máte sakra pravdu,

že musím.“

Ginnie se uchechtla. „Jak dlouho ji už vůbec znáte?“ zeptala se.

„Dost.“

„No, já jen, jestli jste jí někdy volal nebo něco? Já jen, copak jste jí nikdy nevolal?“

„Ale kde.“

„Ježkovy voči. Když jste jí nikdy nevolal a nic -“

„Já nemoh, prokristapána!“

„Proč ne?“ opáčila Ginnie.

„Nebyl jsem v New Yorku!“

„Jo tak! A kde jste byl?“

„Já? V Ohio.“

„Jo ták! Vy jste byl na univerzitě?“

„Kdepak. Toho jsem nechal.“

„Jo ták! Vy jste byl v armádě.“

„Kdepak.“ Rukou, v níž držel cigaretu, si poklepal na levou stranu hrudníku. „Špatně mi to pumpuje,“ řekl.

„To jako srdce?“ zeptala se Ginnie. „Co s ním máte?“

„Copak já vím, hergot, co s ním mám. Jako dítě jsem měl revma, měl jsem strašný bolesti v -“

„A neměl byste přestat kouřit? Jako jestli byste měl vůbec kouřit a tak? Doktor povídal mý -“

„Ále, felčari toho napovídaj,“ odpověděl.

Ginnie ho na okamžiček přestala bombardovat. Na jeden krátký okamžiček. „Co jste dělal v Ohio?“ zeptala se pak.

„Já? Pracoval jsem tam v jedný pitomý fabrice na aeroplány.“

„Jo?“ řekla Ginnie. „A líbilo se vám to?“

„Líbilo se vám to?“ zaopičil se po ní. „Strašně. Já zbožňuju letadla. Jsou tak rozkošný.“

Ginnie byla už příliš zaujatá, než aby ji to urazilo. „Jak dlouho jste tam pracoval? V tý továrně na letadla?“

„Copak já vím, prokristapána. Sedmatřicet měsíců.“ Vstal a přešel k oknu. Podíval se dolů na ulici a poškrábal se palcem na páteři.

„Jen se na ně podívejte,“ řekl. „Na ty blázny zatracený.“

„Na jaký blázny?“ zeptala se.

„Copak já vím. Na všechny.“

„Když budete ten prst držet takhle dolů, tak vám bude krvácet ještě víc,“ řekla Ginnie.

Poslechl. Zvedl levou nohu na okno a zraněnou ruku položil na stehno, které bylo ve vodorovné poloze. Díval se dál na ulici. „Všichni choděj na odvodní středisko, hergot,“ řekl. „Budeme válčit s Eskymákama. Jestlipak to víte?“

„S kým?“ zeptala se Ginnie.

„S Eskymákama... Copak si sedíte na uších, prokristapána?“

„Proč s Eskymákama?“

„Copak já vím proč. Jak mám vědět proč, hergot? Tentokrát pudou všichni starý chlapi. Chlapi kolem šedesátky. Nesmí jít nikdo, komu není kolem šedesáti,“ řekl. „Jen se jim zkrátěj hodiny, a bude... To bude slávy!“

„No, vy byste tak jako tak nešel,“ řekla Ginnie, čímž neměla na mysli nic jiného než pravdu, ale přesto věděla dřív, než svůj výrok stačila dokončit, že říká něco, co nemá.

„Já vím,“ odpověděl rychle a stáhl nohu z okna. Povytáhl malinko okno a cvrkl cigaretu na ulici. Pak se otočil, neboť už neměl u okna nic na práci. „Poslyšte. Udělejte mi jednu laskavost. Až přijde ten maník, řekla byste mu, že budu za několik vteřin hotovej? Musím se akorát oholit. Jo?“

Ginnie přikývla.

„Chcete, abych Selenu popohnal nebo něco? Ví, že jste tady?“

„Víš, že jsem tady,“ odpověděla Ginnie. „Já nijak nespěchám.“

Děkuju vám.“

Selenin bratr přikývl. Pak se naposledy dlouze zadíval na zraněný prst, jako by se chtěl přesvědčit, jestli je v takovém stavu, aby s ním mohl putovat zpátky do svého pokoje.

„Proč si na to nedáte náplast? Copak nemáte náplast nebo něco?“

„Ne-e,“ odpověděl. „No. Tak se mějte.“ A vyšel z pokoje.

Za několik vteřin byl zpátky a nesl půlku sendviče. „Snězte to,“ řekl.

„Je to dobrý.“

„Ale já vážně nemám vůbec -“

„Tak si to vemte, prokrista, copak je to otrávený nebo co?“
Ginnie si vzala půlku sendviče. „Tak vám mockrát děkuju,“ řekla.
„Je to s kuřetem,“ řekl, když stál nad ní a pozoroval ji.
„Koupil jsem to včera večer v nějakým lahůdkářství.“
„Vypadá to moc vábně.“
„Tak to snězte.“ Ginnie si ukousla.
„Dobrý, co?“
Ginnie namáhavě polkla. „Moc,“ řekla.
Selenin bratr přikývl. Rozhlížel se roztržitě po pokoji a přitom se škrábal v dolíku na prsou. „No, já bych se měl asi oblíknout... Jéžiši! Už zvoní. Tak se mějte!“ A byl pryč.
Když Ginnie osaměla, tak sice nevstala, ale rozhlédla se, kam by mohla zahodit nebo schovat sendvič: Slyšela, že někdo přichází z haly. Strčila sendvič do kapsy kabátku. Do pokoje vešel mladý muž, kterému bylo něco přes třicet.
Nebyl ani velký, ani malý. Jeho pravidelné rysy, krátce ostříhané vlasy, střih obleku ani vzorek kravaty z lehkého hedvábí neprozrazovaly vlastně nic určitého. Mohl být z redakce nějakého časopisu nebo to mohl být někdo, kdo se tam snaží dostat. Mohl to být někdo, kdo hrál v nějakém představení, jež právě propadlo ve Philadelphii. Mohl to být někdo z nějaké advokátní firmy.
„Dobrý den,“ řekl srdečně Ginnii.
„Dobrý den.“
„Neviděla jste Franklina?“ zeptal se.
„Právě se holí. Povídal, abych vám vyřídila, že na něj máte počkat. Hned tady bude.“

„Holí se, bože na nebesích,“ mladý muž se podíval na hodinky. Pak usedl do rudého brokátového křesla, přehodil nohu přes nohu a dal si ruce na obličej. Začal si třít zavřené oči konečky natažených prstů, jako by byl naprosto vyčerpaný anebo si právě oči namohl. „Tak strašné ráno jsem jakživ nezažil,“ řekl a sundal ruce z obličeje. Hlas mu vycházel jenom z krku, jako by byl příliš unavený, než aby svá slova opíral o bránici.
„Co se stalo?“ zeptala se Ginnie, jak se na něj dívala.
„Ach, to je moc dlouhá historie. Nikdy nenudím lidi, který neznám přinejmenším tisíc let.“ Upřel neurčitý, rozmrzlý pohled někam k oknům. „Ale v životě mě už nenapadne, abych se považoval být jen vzdáleně za znalce lidské povahy. Můžete to o mně roztroubit po celým světě.“
„Co se stalo?“ opakovala Ginnie.
„Ach bože. Ten člověk, co se mnou bydlí v bytě už měsíce, měsíce a měsíce - ani se mi o něm mluvit nechce... ten spisovatel,“ dodal s uspokojením; pravděpodobně si vzpomněl na oblíbené anátéma z jednoho Hemingwayova románu.
„Co udělal?“
„Upřímně řečeno bych se nerad pouštěl do detailů,“ odpověděl mladý muž. Vytáhl si ze svého balíčku cigaretu, nevšímaje si průhledné schránky na stole, a zapálil si vlastním zapalovačem. Měl velké ruce. Nezdály se silné, ani zručné, ani citlivé, ale přesto se pohybovaly, jako by je řídil jakýsi vlastní, nesnadno ovladatelný estetický náboj.
„Rozhod jsem se, že už na to nebudu myslet. Ale mám vztek,“ řekl, „víte, je to takovej nemožnej človíček z Altoony v Pennsylvanii -

nebo z nějaký podobný díry, kterej zřejmě umíral hladem. Jsem tak laskavej a slušnej - jsem přímo vzor milosrdnýho Samaritána - že ho vemu k sobě do bytu, do toho svýho přímo mikroskopickýho bytečku, kde se sám sotva hnu. Představím ho všem svejm přátelům. Dovolím mu, aby mi zatrkal celej byt svejma strašnejma rukopisama a cigaretovejma špačkama, ředkvičkama a kdovíčím ještě, představím ho všem newyorským divadelním podnikatelům do jednoho. Tahám mu jeho špinavý košile do prádelny a z prádelny.

„A jako vrchol všeho -“ Mladý muž se odmlčel. „A za všechnu svou laskavost a slušnost,“ pokračoval, „se dočkám toho, že si odejde z domu v pět nebo šest ráno a nenechá mi ani lístek - a vezme si s sebou doslova všechno, čeho se těma svejma špinavejma, zaprasenejma prackama dokáže zmocnit.“ Odmlčel se, zatáhl z cigarety a vyfoukl syčivě z úst tenký proužek kouře. „Ani mluvit se mi o tom nechce. Vážně ne.“

Podíval se na Ginnii. „Máte strašně hezkej kabát,“ řekl, když vstal ze židle. Přešel ke Ginnii a vzal mezi prsty klopý Ginniina kabátku. „To je rozkošný. To je první opravdu dobrej kamelhár, kterej jsem od války viděl. Smím se vás zeptat, kde jste ho sehnala?“

„Maminka mi ho přivezla z Nassau.“

Mladý muž zamyšleně přikývl a vydal se pozpátku ke svému křeslu. „To je jedno z míst, kde člověk dostane skutečně dobrej kamelhár,“ posadil se. „Byla tam už dávno?“

„Cože?“ zeptala se Ginnie.

„Byla tam vaše maminka už dávno? Ptám se proto, že moje maminka tam byla v prosinci. A přes kus ledna.“

Obyčejně jezdívám s ní, ale tenhle rok jsem měl takovej frmol, že jsem se nemoh utrhnout.“

„Byla tam v únoru,“ odpověděla Ginnie.

„To je báječný. Nevíte, kde bydlela?“

„U tety.“

Přikývl. „Smím se zeptat, jak se jmenujete? Vy jste zřejmě přítelkyně Franklinovy sestry?“

„Chodíme spolu do školy,“ řekla Ginnie, čímž zodpověděla jenom jeho druhou otázku.

„Ale nejste ta slavná Maxina, o které Selena mluví, že ne?“

„Ne,“ odpověděla Ginnie.

Mladý muž si najednou začal dlaní oprašovat kalhotové manžety.

„Jsem od hlavy až po paty plnej psích chlupů,“ řekl. „Maminka jela na víkend do Washingtonu a nakvartýrovala mi do bytu tu svou potvoru. Je to moc milej pes. Ale má hnusný zvyky. Máte psa?“

„Ne.“

„Podle mě je to vlastně krutý, držet si psa ve městě.“ Přestal se čistit, opřel se dozadu a znova se podíval na náramkové hodinky. „V životě jsem nezažil, aby byl ten kluk včas hotovej. Jdeme na Cocteaua, na Krásku a zvíře, což je film, na kterej by člověk měl přijít včas. Já jen jakože když nepříjde včas, tak je celý kouzlo pryč. Viděla jste ho?“

„Ne.“

„Tak to musíte! Já už jsem ho viděl osmkrát. Je to vyloženě geniální,“ řekl. „Už měsíce se snažím na něj dostat Franklina.“ Zavrtěl smutně hlavou. „Ten má ale vkus! Ve válce jsme spolu pracovali v jednom strašným podniku a ten kluk nedal jinak a vlácel mě na ty

nejnemožnější filmy na světě. Chodili jsme na gangsterky, na kovbojky, na muzikály -“

„Vy jste taky pracoval v tý továrně na letadla?“ zeptala se Ginnie.

„To se ví, bože můj. Léta letoucí. Ale o tom nemluvme, prosím vás.“

„Vy máte taky nemocný srdce?“

„Nebesa, to ne. Musím to zaklepat,“ a zaťukal dvakrát na opěradlo křesla. „Já jsem zdravěj jako -“

Když do pokoje vešla Selena, Ginnie rychle vstala a šla jí do jí do půli cesty naproti. Selena byla převlečená ze šortek do šatů, což by bylo normálně Ginnii otrávil.

„Promiň, že jsem tě nechala čekat,“ řekla Selena neupřímně, „ale musela jsem počkat, až se maminka probudí... Ahoj, Eriku.“

„Ahojky!“

„Já ty peníze stejně nechci,“ řekla Ginnie a ztišila hlas, aby ji slyšela jenom Selena.

„Cože?“

„Já jsem o tom přemýšlela. Já jen jako že ty zase nosíš pořád tenisový míčky a tak. Já na to zapoměla.“

„Ale vždyť jsi říkala, že když za ně nemusím platit...“

„Vyprovoď mě ke dveřím,“ řekla Ginnie a vykročila, aniž se rozloučila s Erikem.

„Ale já myslela, že říkala, že jdeš večer do kina a že ty peníze potřebuješ a tak!“ řekla Selena v předsíni.

„Jsem moc unavená,“ odpověděla Ginnie. Sklonila se a sebrala své tenisové potřeby.

„Poslyš. Já ti po večeri brnknu. Děláš večer něco? Možná, že bych

k vám zašla.“

Selena zůstala koukat, ale pak odpověděla: „Tak dobře.“

Ginnie otevřela hlavní dveře a přešla k výtahu. Zmáčkla knoflík.

„Seznámila jsem se s tvým bratrem,“ řekla.

„Jo? To je číslo, co?“

„Co vlastně dělá?“ zeptala se Ginnie jakoby nic. „Pracuje nebo něco?“

„Právě nechal zaměstnání. Tatínek chce, aby se vrátil na univerzitu, ale on nechce.“

„Proč nechce?“

„Copak já vím? Říká, že už je na to moc starej nebo co.“

„Jak je starej?“

„Copak já vím. Čtyřicet.“

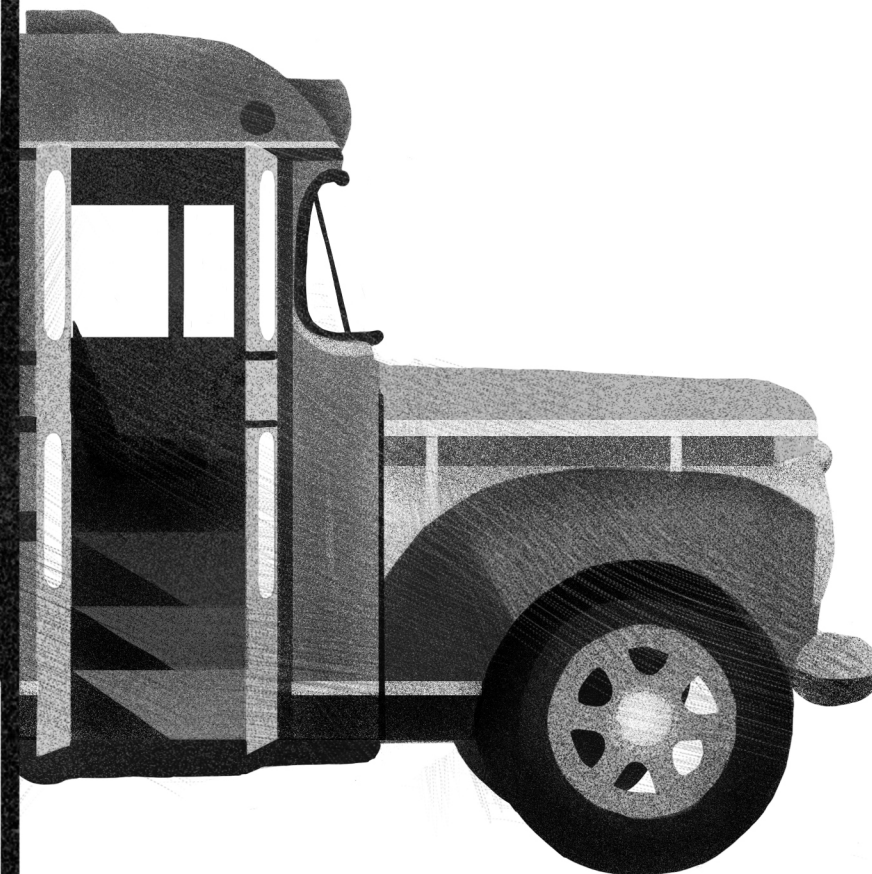
Dveře od výtahu se otevřely.

„Já ti pak zavolám!“ řekla Ginnie.

Když byla před domem, vykročila směrem na západ k Lexington Avenue, aby chytila autobus. Mezi Třetí avenue a Lexingtonem si sáhla do kapsy u kabátu pro peněženku a našla tam polovičku toho sendviče. Vyndala ho a začala spouštět ruku, že sendvič hodí na zem, ale místo toho ho dala zpátky do kapsy. Před několika lety jí trvalo tři dny, než se zbavila velikonočního kuřátka, které našla mrtvé v pilinách na dně koše na papír.

SMĚJÍCÍ
SE
MUŽ

V roce 1928, když mi bylo devět let, jsem byl nadšeným členem organizace, zvané Klub Komančů. Každé odpoledne ve tři hodiny pro nás, pětadvacet Komančů, přijel po vyučování náš náčelník před východ pro chlapce ke Sto šedesáté páté obecné škole na Sto deváté ulici poblíž Amsterdam Avenue. Nato jsme za strkání a šťouchání našli do náčelníkova znovícírovaného autobusu a náčelník nás odvezl (podle finančního ujednání s našimi rodiči) do Central Parku. Po zbytek odpoledne jsme za příznivého počasí hráli fotbal nebo baseball, což záleželo (jenom přibližně) na ročním období. Za deštivých odpolední nás náčelník vždycky vzal buď do Přírodovědeckého muzea, nebo do Metropolitního muzea umění.

O sobotách a o většině národních svátků nás posbíral před našimi činžáky brzy ráno a odvezl nás svým vysloužile vypadajícím autobusem z Manhattanu do poměrně rozlehlých prostor Van Cortlandt Parku nebo na Palisády. Jestliže jsme měli v úmyslu provozovat jenom atle-

niku, pak jsme jeli do Van Cortlandt Parku, kde bylo hřiště regulérních rozměrů a mezi našimi protihráči nebyly dětské kočárky ani nějaká zlostná stará paní s holí. Jestliže si naše komančská srdce zmanula tábořit, pak jsme jeli na Palisády a potýkali se s drsnou přírodou. (Pamatuju se, jak jsem se jednou v sobotu ztratil někde v tom ošemetném úseku terénu mezi reklamní tabulí na bělidlo Limit a západním koncem mostu George Washingtona. Ale zachoval jsem chladnou hlavu. Prostě jsem usedl v majestátním stínu obrovské reklamní tabule a otevřel jsem si - i když se slzami na krajíčku - krabici s obědem, že se najím, tak trochu spoléhaje, že mě náš náčelník najde. Náčelník nás vždycky našel.)

V hodinách, kdy nebyl v zajetí Komančů, se náš náčelník jmenoval John Gedsudski a byl ze Staten Islandu. Byl to neobyčejně plachý a laskavý mladý muž, asi dva- nebo tříadvacetiletý, student práv na Newyorské univerzitě, a vůbec velmi pozoruhodný člověk. Nebudu se pokoušet vypočítávat jeho četné úspěchy a ctnosti. Byl mezi jiným držitel tří orlích per ve skautu, v roce 1926 byl takřka nejlepší americký bek ve fotbale a vědělo se, že ho baseballové mužstvo Giants velmi srdečně vyzvalo, aby si s nimi zahrál na zkoušku. Dělal nám při všech našich hurónských sportovních podnicích nestranného rozhodčho, kterého nic nevyvedlo z míry, byl mistr v zakládání i hašení ohně a zručný a účastný ošetřovatel. Všichni jsme ho od nejmenšího až k největšímu rošťákovi milovali a ctili.

Zjev našeho náčelníka z roku 1928 mám ještě stále v živé paměti. Kdyby se přání dala proměnit v centimetry, byli bychom z něho my, Komančové, udělali obra, než bys řek švec. Ale jak už to tak chodí,

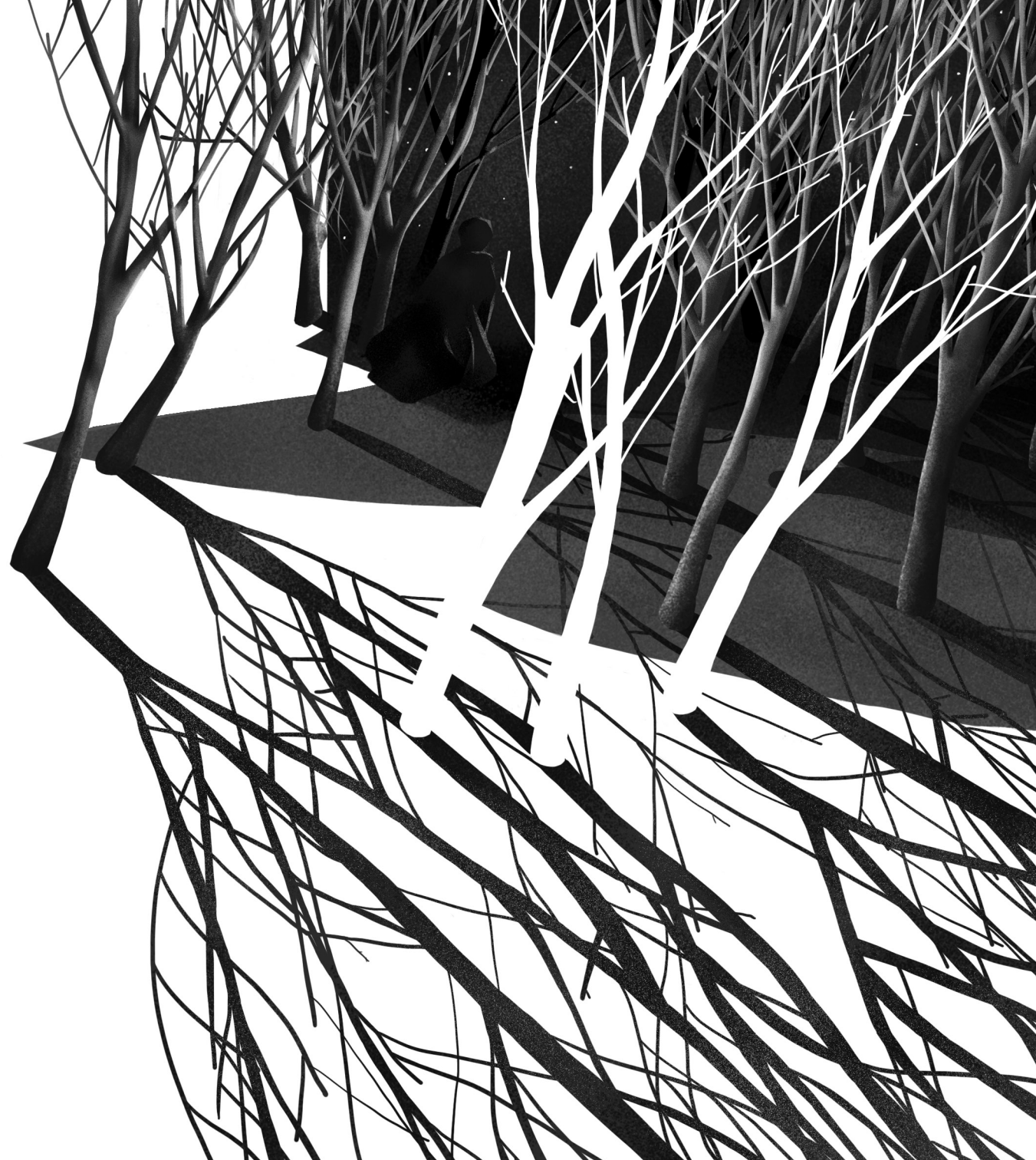
byl podsaditý a měřil něco kolem sto šedesáti - ani o chlup víc. Vlasy měl modročerné a rostly mu hodně do čela, nos měl velký a lesklý a trup asi tak dlouhý jako nohy. V kožené větrovce se zdála jeho ramena silná, ale úzká a skleslá. Mně však v té době připadalo, že se v náčelníkovi harmonicky slévají nejfotogeničtější rysy Bucka Jonese, Kena Maynarda a Toma Mixe.

Každé odpoledne, jakmile se setmělo natolik, aby se prohrávající mužstvo mělo nač vymlouvat, když nechytlo při baseballe celou řadu měkce odpálených míčů nebo při ragby nějakou tu přihrávku před brankou, jsme se my Komančové s naprostou důvěrou a sobectvím obraceli k náčelníkově vypravěčskému nadání. V tu dobu jsme už obvykle byli rozpálené klubko a bojovali jsme mezi sebou - buď pěstmi, nebo pronikavými hlasy - o ta místa v autobuse, která byla nejbliž u náčelníka. (Autobus měl dvě souběžné řady vyplétaných sedadel. V levé řadě bylo o tři sedadla víc - nejlepší z celého autobusu, poněvadž sahala až k řidičově profilu.) Náčelník si vylezl do autobusu, teprv až jsme se usadili my. Pak si sedl obkročmo obráceně na sedadlo pro řidiče a svým pisklavým, ale zpěvavým tenorem nám přednesl další pokračování „Smějícího se muže“. Jak jednou začal vyprávět, náš zájem neutuchl, dokud náčelník neskončil. „Smějící se muž“ byl pro takového Komanče přesně to pravé. A měl dokonce klasický rozsah. Byl to příběh, který dokázal zavalit celý prostor, ale přesto byl v podstatě přenosný. Člověk si ho mohl vždycky vzít s sebou domů a zrekapitulovat si ho - dejme tomu - když seděl ve vaně a vypouštěl vodu. Smějící se muž byl jediný syn bohatých manželů-misionářů, kterého v mládí unesli čínští bandité. Když bohatí misionářští man-

želé odmítli (z náboženského přesvědčení) zaplatit za syna výkupné, vložili bandité, které to navýsost podráždilo, hošíčkovu hlavičku do truhlářského svěráku a otočili příslušnou pákou několikrát doprava. Oběť té nezvyklé procedury dorostla v muže s holou šišatou hlavou a s obličejem, jenž měl pod nosem místo úst obrovský oválný otvor. Nos sám se skládal ze dvou masem zarostlých dírek. To mělo za následek, že když Smějící se muž dýchal, roztahovala a stahovala se ta ohyzdná žalostná díra pod jeho nosem jako (aspoň jak si to představuju) nějaká obludná vakuola. Dýchací metody Smějícího se muže nám náčelník spíš předvedl, než vysvětlil. Lidi, kteří Smějícího se muže neznali, při pohledu na jeho strašný obličej omdlávali. Známi se mu vyhýbali. Ale banditi mu kupodivu dovolovali potloukat se po jejich hlavním stanu - pokud měl ovšem obličej zakrytý bledě rudou lehkou maskou z makových okvětních lístků. Masku nejen ušetřovala bandity pohledu na tvář jejich schovance, ale zároveň je neustále upozorňovala, kde Smějící se muž právě mešká; páchl totiž opiem.

Smějící se muž se každé ráno, jsa naprosto osamělý, odkradl (našlapoval půvabně jako kočka) do hustého lesa, který obklopoval skryš banditů. Tam se spřátelil s mnoha rozličnými zvířaty; se psy, s bílými myškami, s orly, se lvy, s hroznější královskými i s vlky. A navíc si vždycky sundal masku a tiše, melodicky s nimi rozmlouval jejich jazykem. Zvířata, ho za ohyzdného nepokládala. (Než se náčelník dostal s příběhem až sem, trvalo mu to několik měsíců. Od tohoto místa byl k naprostému uspokojení Komančů při svých pokračováních čím dál velkorysejší.)

Smějící se muž byl člověk, jenž pozorně sledoval cvrkot kolem,

a tak se vmžiku zmocnil nejcennějších obchodních tajemství banditů. Ale neměl o nich valné mínění a hbitě si vytvořil vlastní, účinnější systém. Začal v poměrně malém měřítku na vlastní pěst na čínském venkově a loupil, přepadával, a když to bylo nevyhnutelné, i vraždil. Jeho důmyslné zločinecké metody spolu s podivnou zálibou ve fair play mu brzy zajistily v srdci národa teplé místo. Jeho adoptivní rodiče (banditi, jejichž vinou se vrhl na zločineckou dráhu) byli kupodivu jedni z posledních, k jejichž sluchu se donesly jeho úspěchy. Když se tak stalo, začali nepřičetně žárlit. Jednou v noci se všichni vydali husím pochodem k posteli Smějícího se muže a v domnění, že se jim podařilo ho omámit a že spí hlubokým spánkem, začali mačetami bodat do jeho těla pod pokrývkami. Ukázalo se však, že jejich oběti se stala matka náčelníků lupičů - nepříjemná, hádavá osoba. Tahle událost jen ještě víc podráždila touhu banditů po krvi Smějícího se muže, takže byl nakonec nucen zamknout celou tlupu do hluboké, ale příjemně vyzdobené hrobky. Čas od času se jim podařilo uniknout a působit mu jisté nepříjemnosti, ale on odmítal bandity zabít.

(Tehle rys soucitu v povaze Smějícího muže mě doháněl k šílenství.)

Smějící se muž začal brzy pravidelně jezdit přes čínské hranice do Paříže ve Francii, kde s rozkoší blýskal svým velkým, ale skromným géniem přímo před nosem Marcela Dufargea, mezinárodně proslulého detektiva a vtípného souchotináře. Z Dufargea a z jeho dcery (skvělé dívky, až na to, že ráda nosila mužské oblečení) se stali nejzavilejší nepřátelé Smějícího se muže. Znova a znova se oba pokoušeli vyvést Smějícího se muže na vrbu. Smějící se muž obvykle z žertu předstíral, že už je v půli cesty, ale pak zmizel a často po sobě nenechal ani

nejnepatrnější náznak své únikové metody. Jen tu a tam poslal pařížskou kanalizací posměšný lístek na rozloučenou, který Dufargeovi hbitě doplul k botě. Oba Dufargeovi trávili nesmírně mnoho času tím, že se cachтали v pařížských kanálech.

Smějící se muž brzy shromáždil největší soukromý majetek na světě. Většinu věnoval anonymně mnichům místního kláštera - skromným asketům, kteří zasvětili život pěstování německých policejních ovčáků. Zbytek jmění proměnil v diamanty, jež příležitostně spouštěl ve smaragdových schránkách do Černého moře. Jeho osobní potřeby byly nevelké. Živil se výhradně rýží a orlí krví a bydlel na bouřlivém pobřeží Tibetu v malé chaloupce, která měla pod zemí jen tělocvičnu a střelnici. S ním tam žili čtyři slepě mu oddaní druhové: hbitý šedý vlk, který se jmenoval Černá perut', roztomilý trpaslík jménem Omba, mongolský obr jménem Hong, kterému běloši vypálili jazyk, a s nimi jedna nádherná euroasijská dívka, u které občas propukly nepříjemné zločinecké sklony, k nimž ji vedla neopětovaná láska k Smějícímu se muži

a úzkostlivá starost o jeho bezpečí. Smějící se muž vydával své posádce rozkazy zpoza černého hedvábného závěsu. Ani Ombovi, tomu roztomilemu trpaslíkovi, nebylo dovoleno spatřit jeho obličej.

Neříkám, že to udělám, ale mohl bych takhle pokračovat celé hodiny a vodit čtenáře - když by bylo nutné, třeba násilím - přes pařížsko-čínskou hranici a zase zpátky. Pohlížím na Smějícího se muže jako na jakéhosi svého velmi vznešeného předka - řekněme jako na jakéhosi Roberta E. Leea, jehož ctnosti nebyly ovšem ještě odhaleny. A tahle představa je ještě skromná ve srovnání s tou, kterou jsem měl v roce

1928, kdy jsem se považoval nejen za přímého potomka, ale za jediného právoplatného žijícího potomka Smějícího se muže. V roce 1928 jsem nebyl vůbec syn svých rodičů, nýbrž d'ábelsky úskočný podvodník, který čeká na jejich nejmenší uklouznutí, aby odhalil svou pravou totožnost, pokud možno, i když ne nezbytně, bez použití násilí. Abych nezlomil srdce své nepravé matky, hodlal jsem jí ve své podsvětní existenci vykázat nějakou neurčitou, avšak náležitě vznešenou hodnost. Ale nejdůležitější pro mě v roce 1928 byla opatrnost. Hrát tu frašku s sebou. Čistit si zuby. Česat se. Za každou cenu potlačovat svůj přirozený odporný smích.

Popravdě řečeno jsem nebyl jediným právoplatným žijícím potomkem Smějícího se muže. V klubu bylo dvacet pět Komančů, čili dvacet pět právoplatných žijících potomků Smějícího se muže - a všichni jsme zlověstně kroužili na zapřenou po New Yorku a měřili si liftboye jakožto potenciální úhlavní nepřátele, šeptali koutkem úst, ale plynule rozkazy do uší kokršpanělů a brali si ukazováčky na mušku čela učitelů počtů. A pořád jsme čekali a čekali, až se naskytne nějaká pěkná příležitost, až budeme moci vzbudit hrůzu a obdiv v srdci nejbližšího smrtelníka.

Jednoho únorového odpoledne hned po zahájení komančské baseballové sezóny jsem v náčelníkově autobuse zpozoroval novinku. Nad zrcátkem u předního skla byla malá zarámovaná fotografie děvčete, které na sobě mělo akademický talár a bilet. Zdálo se mi, že se obrázek děvčete tluče s celkově chlapskou výzdobou autobusu, a rovnou jsem se náčelníka zeptal, kdo to je. Náčelník zprvu kličkoval, ale nakonec přiznal, že to je jedno děvče. Zeptal jsem se ho, jak

se jmenuje. Odpověděl zdráhavě: „Mary Hudsonová.“ Zeptal jsem se ho, jestli hraje ve filmu nebo něco. Odpověděl, že ne, že chodívala na Wellesley College. A dodal, jako by se pomalu rozpomínal, že Wellesley College je ohromně nóbl univerzita. Zeptal jsem se ho, proč že má v autobuse její fotku. Lehce pokrčil rameny a mně připadalo, že chce naznačit, že tam tu fotku má více méně z donucení.

Fotka zůstala po několik týdnů - ať už ji tam měl náčelník z donucení, nebo náhodou - v autobuse. Nezmizela ani s obaly od čokolády, ani se spadlými kousky mentolových bonbonů. Ale my Komančové jsme si na ni zvykli. Pomalu se začala proměňovat v něco tak nezajímavého, jako je tachometr.

Jednou však zajel náčelník cestou do Central Parku na Páté avenue s autobusem k okraji chodníku až někde u Šedesáté ulice, dobrý kilometr za naším baseballovým hřištěm. Nějakých dvacet spoluřidičů na zadních sedadlech žádalo okamžité vysvětlení, ale náčelník žádné nepodal. Namísto toho prostě zaujal svou vypravěčskou pozici a předčasně se pustil do čerstvého pokračování „Smějícího se muže“. Sotva však začal, zaklepal někdo na dvířka autobusu. Náčelník ten den rea-

goval jako blesk. Otočil se na sedadle doslova jako na obrtlíku, prudce trhl klikou u dveří a do autobusu vlezla dívka v bobřím kožichu.

Kdybych je měl bez rozmýšlení vyjmenovat, tak bych řekl, že jsem viděl v životě jenom tři dívky, které se mi na první pohled jevily jako nepopiratelné krasavice. Jedna byla hubená dívka v černých plavkách, která se na Jonesově pláži asi tak v roce 1936 hmoždila s rozvíráním oranžového deštníku. Druhá byla dívka, jež v roce 1939 podnikala lodí okružní jízdu po Karibském moři a hodila zapalovačem po delfínovi. A třetí byla náčelníková dívka Mary Hudsonová.

„Jdu moc pozdě?“ zeptala se náčelníka s úsměvem.

Právě tak by se byla mohla zeptat, jestli je ošklivá.

„Ne,“ odpověděl náčelník. Poněkud rozčileně pohlédl na Komanče poblíž svého sedadla a dal pokyn, aby jí v řadě udělali místo. Mary Hudsonová si sedla mezi mne a jednoho chlapce, který se jmenoval Edgar, jak dál nevím, jehož strýček měl za nejlepšího přítele pašeráka alkoholu. Udělali jsme jí místa, co její hrdlo ráčilo. Pak autobus s podivným amatérským trhnutím vyrazil vpřed. Všichni Komančové do posledního muže mlčeli.

Cestou zpátky k našemu obvyklému parkovišti se Mary Hudsonová nakláněla na sedadle kupředu a nadšeně podávala náčelníkovi výčet všech vlaků, které zmeškala, a udávala ten, který nezmeškala; bydlela v Douglastonu na Long Islandu. Náčelník byl velmi nervózní. Nejen že se mu nedařilo účastnit se rozhovoru; nedařilo se mu takřka poslouchat. Pamatuju se, že mu zůstal knoflík od řadící páky v ruce.

Když jsme vystoupili z autobusu, držela se nás Mary Hudsonová jako klíště. Jsem si jist, že než jsme došli na baseballové hřiště,

byl na obličejích všech Komančů výraz, který říkal, „některý holky prostě nevědí, kdy mají jít domů“. A k dovršení všeho projevila Mary Hudsonová, právě když jsem s ještě jedním Komančem házel mincí, které mužstvo přijde první do pole, toužebné přání zahrát si s námi. Reakce nemohla být jasnější. Zatímco předtím jsme my Komančové na její ženskost jenom zírali, teď jsme ji propalovali pohledy. Oplatila nám úsměvem. Kapánek nás to vyvedlo z míry. Pak se toho ujal náčelník a prozradil na sebe rys neschopnosti, který do té doby dobře skrýval. Vzal si Mary Hudsonovou stranou, aby ho Komančové neslyšeli, a zdálo se, že k ní vážně a rozumně promlouvá. Mary Hudsonová ho posléze přerušila a její hlas slyšeli Komančové dokonale:

„Ale já chci,“ řekla, „já chci také hrát!“ Náčelník kývl hlavou a zkusil to znovu. Ukázal k hřišti, které bylo rozbahněné a hrbolaté. Zvedl pátku a předvedl, jak je těžká. „To je mi jedno,“ řekla Mary Hudsonová zřetelně, „jela jsem celou tu cestu až do New Yorku - k zubaři a tak - a budu hrát.“ Náčelník znovu pokýval hlavou, ale vzdal se. Přešel opatrně k základní metě, kde čekali Smělci a Válečníci, obě komančská mužstva, a podíval se na mě. Byl jsem kapitánem Válečníků. Vyslovil jméno našeho normálního středáka, který ležel doma nemocný, a navrhl, aby Mary Hudsonová zaujala jeho místo.

Odpověděl jsem, že žádného středáka nepotřebuju.

Náčelník se mě zeptal, jak to, ksakru, že nepotřebuju žádného středáka. Zděsil jsem se. Bylo to poprvé, kdy jsem slyšel náčelníka zaklít. A navíc jsem cítil, že se Mary Hudsonová na mě usmívá. Abych se nedal jen tak, sebral jsem kámen a hodil ho na strom.

První jsme šli do pole my. Během první směny nešel na středáka

ani jeden míč. Ze svého postavení na první základně jsem se tu a tam ohlédl. Mary Hudsonová na mě pokaždé vesele zamávala. Na ruce měla zadáckou rukavici, kterou si vybrala a nedala si ji vymluvit. Byl to příšerný pohled.

Mary Hudsonová měla pálkovat v řadách Válečníků jako devátá. Když jsem ji o tom uspořádání zpravil, trochu se ušklíbla a řekla: „Tak sebou hoďte.“ Popravdě řečeno se zdálo, že sebou opravdu házíme. Dostala se k pálce už v první směně. Svlékla si na to bobří kožíšek - i zadáckou rukavici - a v tmavohnědých šatech vykročila k metě. Když jsem jí podal pálku, tak se mě zeptala, proč je tak těžká. Náčelník opustil stanoviště rozhodčího za nadhazovačem a přešel starostlivě kupředu. Řekl Mary Hudsonové, aby si položila konec pálky na pravé rameno. „Vždyť já jo,“ odpověděla. Pak jí řekl, aby pálku nespírala tak pevně. „Vždyť já ne,“ odpověděla. Pak jí řekl, aby se dívala přímo na míč. „Ano,“ odpověděla. „Jdi mi z cesty.“ Rozmáchla se mocně po prvním míči a odpálila ho až za levého hráče v poli. Normálně by to stačilo na doběhnutí ke druhé metě, ale Mary Hudsonová doběhla až ke třetí - a klid'ánko.

Když polevil můj údiv, pak můj obdiv a pak má radost, podíval jsem se na náčelníka. Zdálo se, že za nadhazovačem nestojí, ale spíš se za ním vznáší. Byl dokonale šťastný. Mary Hudsonová na mě ze třetí mety zamávala. Zamával jsem jí taky. Byl bych nedokázal nezamávat, ani kdybych byl chtěl. Ať držela pálku jak chtěla, bylo to děvče, které prostě umělo na člověka ze třetí mety zamávat.

Po celý zbytek zápasu doběhla pokaždé, když se dostala k pálce, na některou metu. Zdálo se, že z jakéhosi důvodu nemá ráda první;

tam ji nic nedokázalo udržet.

Aspoň třikrát se jí podařilo doběhnout rovnou na druhou.

Její hra v poli byla hrozná, ale udělali jsme tolik přeběhů, že jsme to skoro ani nepozorovali. Myslím, že by jí to bývalo šlo lip, kdyby bývala chytala míč do čehokoli jiného kromě té zadácké rukavice. Ale nechtěla ji stáhnout. Prohlásila, že je moc roztomilá.

Asi tak měsíc hrála s Komanči baseball několikrát týdně, zřejmě po každé návštěvě u zubaře. Některé odpoledne přišla k autobusu včas, někdy se zpozdila. Někdy jí v autobuse nepřestávala jet pusa, někdy prostě seděla a kouřila cigarety značky Tareyton (s korkovým náústkem). Když v autobuse člověk seděl vedle ní, voněla nádherným parfémem.

Jednoho zimavého dne v dubnu nás náčelník jako obyčejně nabral u Sto deváté ulice a Amsterdam Avenue a pak u Sto desáté ulice obrátil naložený autobus k východu a rozjel se jako obvykle po Páté avenue. Ale vlasy měl mokré a ulízané a místo kožené větrovky kabát, a tak jsem se pochopitelně domníval, že k nám má přistoupit Mary Hudsonová. Když jsme přefrčeli kolem našeho vchodu do parku, byl jsem si tím jist. Náčelník zaparkoval autobus na příslušném místě v Šedesátých ulicích. Potom, aby Komančům uběhl bezbolestně čas, se posadil obkročmo na sedadle čelem k nám a vybalil nové pokračování „Smějícího se muže“. Pamatuju se na to pokračování do nejmenších podrobností a musím ho tady krátce nastínit.

Vinou řady událostí se nejlepší přítel Smějícího se muže, jeho šedý vlk Černá perut', ocitl ve fyzické a duševní pasti, kterou nastražili Dufargeové. Věděli, jaký má Smějící se muž obrovský smysl pro loa-

jalitu, a nabídli svobodu Černé perutě výměnou za svobodu Smějícího se muže. Smějící se muž na tyto podmínky naprosto důvěřivě přistoupil. (Některá méně důležitá stránka jeho génia často poněkud tajuplně selhala.)

Bylo dohodnuto, že se Smějící se muž sejde s Dufargeovými o půlnoci v určené části hustého hvozdů, který obklopuje Paříž, a že tam bude Černé peruti za měsíčního svitu vrácena svoboda. Dufargeovi však neměli v úmyslu Černou perut' pustit, protože se jí báli a nenáviděli ji. Tu noc, kdy se měla ta transakce provést, přivázali v lese místo Černé perutě jiného vlka, kterému přebarvili levou zadní nohu na sněhobílo, aby vypadal jako Černá perut'.

Se dvěma věcmi však nepočítali: s citlivostí Smějícího se muže a s jeho znalostí řeči šedých vlků. Jakmile se dal od Dufargeovy dcery přivázat ostatním drátem ke stromu, pocítil nutkání pozvednout svůj krásný melodický hlas a několika slovy se s domnělým starým přítelem rozloučit. Na podvrženého vlka, který stál v záři měsíčního svitu o několik metrů dál, udělalo dojem, že ten cizí člověk ovládá jeho řeč, a tak chvíli zdvořile naslouchal posledním radám, osobním i odborným, jež mu Smějící se muž udílel. Posléze však začal být netrpělivý a přešlapovat z tlapy na tlapu. Potom zničehonic dosti nevlídně Smějícího se muže přerušil a sdělil mu, že se za prvé nejmenuje Temná perut', ani Černá perut', ani Šedá tlapa a vůbec nijak tak, ale Armand, za druhé, že nikdy v žádné Číně nebyl a nemá nejmenší úmysl tam běžet.

Smějící se muž, který se patřičně rozzuřil, si jazykem odhrnul mas-ku a vystavil v měsíčním světle odhalenou tvář Dufargeovým. Mile

Dufargeová reagovala tím, že omdlela. Její otec měl větší štěstí. Přepadl ho v tom okamžiku náhodou jeden z jeho záchvatů kaše, a tak smrtonosnému odhalení unikl. Když ho záchvat přešel a on viděl, že jeho dcera leží na zádech na měsícem ozářené zemi, dal si dvě a dvě dohromady. Zacláněje si rukou oči, vypálil ze své automatické pistole plný zásobník směrem, odkud se ozývalo těžké, sípavé oddychování Smějícího se muže.

V tom místě pokračování končilo. Náčelník vytáhl z kapsičky své dolarové cibule, podíval se na ně, pak se prudce otočil na sedátko a nastartoval. Podíval jsem se na své hodinky. Bylo skoro půl páté. Když se dal autobus do pohybu, zeptal jsem se náčelníka, jestli nepočká na Mary Hudsonovou. Neodpověděl mi, a než jsem mohl otázku zopakovat, zaklonil hlavu dozadu a řekl na adresu nás všech: „Co kdybyste byli v tom autobuse chvíli zticha.“ Rozkaz byl v podstatě nesmyslný, ať jím myslel cokoli. Byli jsme už předtím jako pěny. Skoro všichni přemýšleli o situaci, v jaké zůstal Smějící se muž. Ne že bychom si o něj dělali starosti - na to jsme mu příliš věřili - ale v okamžicích, kdy byl ve velikém nebezpečí, jsme vždycky ztichli.

To odpoledne jsem někdy ve třetí nebo čtvrté směně našeho zápasu zahlédl z první mety Mary Hudsonovou. Seděla na lavičce asi sto metrů od mé levé ruky, vmáčknutá mezi dvě ženy s dětskými kočárky. Měla na sobě svůj bobří kožíšek, kouřila cigaretu a zdálo se, že se dívá na zápas. Můj objev mě vzrušil, a tak jsem tu zprávu křikl na náčelníka, který stál za nadhazovačem. Byl u mě jedna dvě, i když zrovna neutíkal. „Kde?“ zeptal se mě. Znova jsem ukázal. Na okamžik se zadíval správným směrem, pak řekl, že se hned vrátí, a odešel

z hřiště. Odcházel pomalu, rozepínaje si kabát a strkaje ruce do kapes u kalhot. Posadil jsem se na první metu a díval se. Než náčelník došel k Mary Hudsonové, měl už kabát zase upnutý a ruce mu visely podél těla.

Stál nad ní asi tak pět minut a zřejmě s ní mluvil. Mary Hudsonová pak vstala a oba dva vykročili k baseballovému hřišti. Při chůzi nemluvili, ani se na sebe nedívali. Když došli k hřišti, zaujal náčelník své postavení za nadhazovačem. Křikl jsem na něj: „Vona nebude hrát?“ Odpověděl mi, abych si hlídal metu. Hlídal jsem si tedy metu a pozoroval Mary Hudsonovou. S rukama v kapsách bobřího kožichu došla pomalu za základní metu a nakonec si sedla na lavičku pro hráče, která stála, kde neměla, hned za třetí metou. Zapálila si cigaretu a přehodila nohu přes nohu.

Když pátkovali Válečníci, přešel jsem k lavičce a zeptal se Mary Hudsonové, jestli má chuť zahrát si na levé straně v poli. Zavrtěla hlavou. Zeptal jsem se jí, jestli je nachlazená. Znovu zavrtěla hlavou. Řekl jsem jí, že na levé straně v poli nikoho nemám. Řekl jsem jí, že jeden kluk musí hrát jak za středáka, tak za levého hráče v poli. Tyto mé informace nevyvolaly žádnou odpověď. Vyhodil jsem svou rukavici hráče u první mety do vzduchu a snažil se ji zachytit hlavou, ale spadla mi do kaluže bláta. Otřel jsem ji o kalhoty a zeptal se Mary Hudsonové, jestli by k nám někdy nechtěla přijít na večeri. Řekl jsem jí, že náčelník k nám chodí často. „Dej mi pokoj,“ řekla, „prosím tě, dej mi pokoj.“ Zůstal jsem na ni koukat, ale pak jsem odešel k lavičce Válečníků, vytáhl si z kapsy mandarínku a vyhodil ji do vzduchu. Asi v polovině cesty za autovou čarou u třetí mety jsem

se otočil, pokračoval pozpátku a přitom se s mandarinkou v ruce díval na Mary Hudsonovou. Neměl jsem ponětí, co se mezi ní a náčelníkem stalo (a dodnes nemám, jenom jsem to tak trochu instinktivně vytušil), ale přesto jsem si byl naprosto jistý, že Mary Hudsonová navzdory odpadla z mužstva Komančů. Byla to taková ta naprostá jistota, přestože nevyplývala z nějakých faktů, která dokáže proměnit chůzi pozpátku v záležitost riskantnější, než je obvyklé, a tak jsem vrazil rovnou do dětského kočárku.

Po další směně už nebylo na hru v poli dost dobře vidět. Zápas skončil a my začali sbírat výzbroj. Když jsem se naposledy pořádně podíval na Mary Hudsonovou, stála u třetí mety a plakala. Náčelník ji držel za rukáv bobřího kožíšku, ale ona se mu vytrhla. Utekla z hřiště na betonovou cestičku a utíkala a utíkala, až mi zmizela z dohledu. Náčelník za ní nešel. Jenom stál a díval se, jak mizí. Pak se otočil, došel k základní metě a zvedl naše dvě pálky. Vždycky jsme ho nechávali nosit pálky. Šel jsem k němu a zeptal se ho, jestli se s Mary Hudsonovou pohádali. Odpověděl mi, abych si zastrčil košili do kalhot.

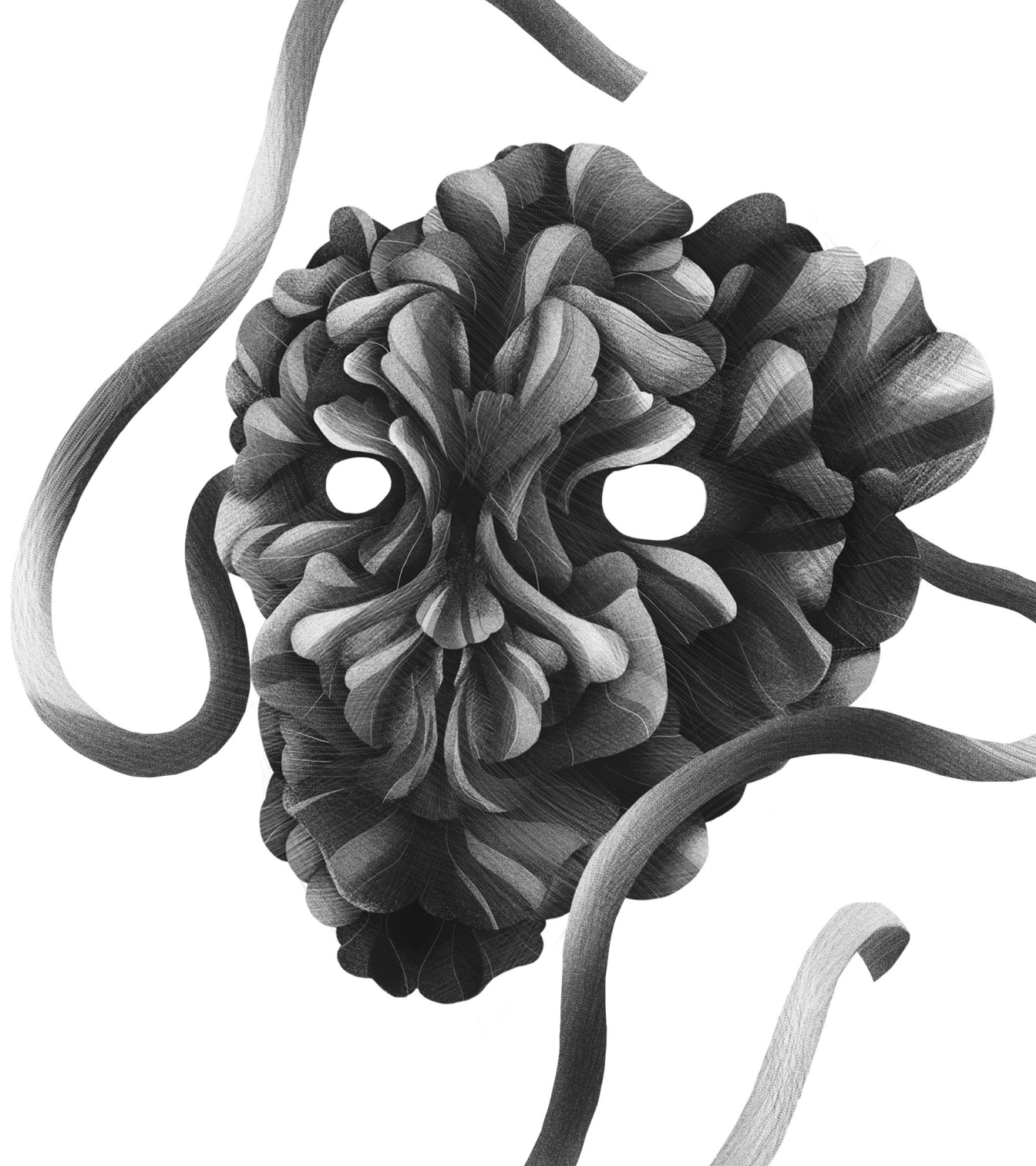
Několik posledních desítek metrů k místu, kde parkoval náš autobus, Komančové jako obvykle utíkali, přičemž křičeli, strkali se a snažili se dát jeden druhému nelsona, ale všichni se těšili, že už zase dojde na „Smějícího se muže“. Jak jsme pádili přes Pátou avenue, někdo upustil rezervní nebo svlečený svetr, já jsem o něj zakopl a natáhl se. Dolít jsem k autobusu, ale to už byla nejlepší místa obsazená a já si musel sednout doprostřed. Otrávený, že jsem takhle dopadl, jsem šťouchl kluka po mé pravici loktem do žeber, pak jsem otočil obličej a díval

se, jak náčelník přechází Pátou. Venku ještě nebyla tma, ale už se snášelo podvečerní šero. Náčelník s vyhrnutým límcem u kabátu přecházel soustředěně ulici, pálky pod levou paží. Jeho černé vlasy, které měl odpoledne mokré a ulízané, byly už suché a vlály mu. Pamatuju, že mi ho bylo líto, že nemá rukavice.

Když vlezl dovnitř, bylo v autobuse jako obvykle ticho - aspoň poměrně - asi jako když v divadle zhasne světla. Všichni rychle dokončovali šepem své rozhovory nebo jich už úplně zanechali. Přesto první věta, kterou náčelník řekl, zněla: „Tak dost randálu, nebo se nebude povídat.“ V okamžiku zavládlo v autobuse naprosté ticho, takže náčelník neměl na vybranou a musel zaujmout svou vyprávěčskou pozici. Když tak učinil, vytáhl si kapesník a pečlivě se vysmrkal, nejdřív jednou dírkou, pak druhou. Pozorovali jsme ho trpělivě, a dokonce s jistou dávkou diváckého zájmu. Když už kapesník nepotřeboval, složil ho úhledně na čtvrtinu a strčil zpátky do kapsy. Pak nám předložil další pokračování „Smějícího se muže“. Od začátku až do konce netrvalo déle než pět minut. Čtyři z Dufargeových kulek zasáhly Smějícího se muže, z toho dvě přímo do srdce. Když Dufarge, který si ještě pořád zakrýval oči před pohledem na tvář Smějícího se muže, uslyšel z míst, kam mířil, podivný smrtelný vzdech, měl náramnou radost. Jeho černé srdce divoce zabušilo a on pospíšil k omdlilé dceři a přivedl ji k vědomí. Oba dva byli bez sebe radostí a s odvahou hodnou zbabělců se odhodlali podívat se na Smějícího se muže. Měl hlavu sklopenou, jako by byl mrtvý, a brada mu spočívala na zkrvavené hrudi. Otec s dcerou pomalu, dychtivě popošli blíž, aby se přesvědčili o svém zkázonosném díle. Ale čekalo je pěkné překvapení.

Smějící se muž, který nebyl zdaleka mrtvý, mezitím potají stahoval své žaludeční svaly. Jakmile se Dufargeovi přiblížili na dostřel, zvedl najednou obličej, strašlivě se zasmál a pečlivě, přímo elegantně vyvrhl všechny čtyři kulky. Ten výkon zapůsobil na Dufargeovy tak silně, že jim doslova pukla srdce a svalili se Smějícímu se muži u nohou mrtví. (Když už tohle pokračování mělo být krátké, tak tady mělo skončit; Komančové by se byli s náhlou smrtí Dufargeových dovedli vyrovnat. Ale ono tam nekončilo.) Dny plynuly a Smějící se muž stál připoután ke stromu ostnatým drátem a u nohou se mu rozkládali Dufargeovi. Silně krvácel a neměl přísun čerstvé orlí krve, takžež živote nebyl blíže smrti. Jednoho dne se však ochraptělým, ale výmluvným hlasem obrátil o pomoc k lesním zvířatům. Poslal je, aby přivedli Ombu, toho roztomilého trpaslíka. A oni ho přivedli. Cesta přes pařížsko-čínskou hranici a zpátky však trvala dlouho, a než se Omba objevil na scéně s lékařskou brašnou a čerstvou zásobou orlí krve, byl už Smějící se muž v agónii. Ombův první milosrdný čin byl, že zvedl masku svého pána, která spadla na torzo Mile Dufargeové, jež se hemžilo všelijakou havětí. Omba přikryl uctivě maskou ohyzdnou tvář Smějícího se muže a pak se mu jal ošetřovat rány.

Když se očička Smějícího se muže konečně otevřela, pozvedl Omba nedočkavě fiólu s orlí krví k masce. Ale Smějící se muž se nenapil. Namísto toho pronesl slabým hlasem jméno své milované Černé perutě. Omba poněkud sklonil znetvořenou hlavu a prozradil pánovi, že Dufargeovi Černou perut' zabili. Ze Smějícího se muže se vydral zvláštní, srdcervoucí vzdech nezměrného zármutku. Sáhl malátně po fióle s krví a rozmáčkl ji v ruce. Ta trocha krve, co mu zbývala, mu

crčela tenkým pramínkem po zápěstí. Poručil Ombovi, aby odvrátil pohled, a Omba ho, vzlykaje, uposlechl. Pak Smějící se muž vykonal svůj poslední čin. Stáhl si masku a obrátil tvář ke krvi zbrocené zemi.

Tady příběh samozřejmě končil. (Nadobro a definitivně.) Náčelník nastartoval autobus. Billy Walsh, který byl nejmladší z Komančů a seděl přes uličku naproti mně, se rozplakal. Nikdo z nás mu neřekl, aby byl zticha. Vzpomínám si, že mně se třásla kolena.

Když jsem za několik minut vystoupil z náčelníkova autobusu, bylo první, co jsem náhodou uviděl, kousek červeného hedvábného papíru, který se plácal ve větru u paty pouliční svítilny. Vypadal jako něčí maska z makových okvětních lístků. Když jsem přišel domů, zuby mi samy od sebe cvakaly, a tak mi poručili, abych šel hned do postele.

VĚNOVÁNO
ESMÉ
-
Z LÁSKY
A ŽALOSTI

Nedávno jsem dostal leteckou poštou pozvání na jednu svatbu, která se má konat 18. dubna v Anglii. Je to náhodou svatba, na niž bych se moc rád dostal, a když pozvání došlo, tak jsem si říkal, že bych mohl možná tu cestu do ciziny podniknout letadlem, výdaje vem čert.

Pak jsem však tu záležitost značně obsírně prodiskutoval se svou ženou, která je rozvázná, až se v člověku tají dech. a rozhodli jsme se, že nepojedu - dočista jsem totiž zapomněl, jak se moje tchyně těší že u nás stráví posledních čtrnáct dní v dubnu. Opravdu nemám příležitost vidět maminku Grencherovou nějak moc často a let jí neubývá. Je jí padesát osm. (Jak by sama první doznala.)

Ať však budu v té době kdekoli, myslím, že nejsem ten typ člověka, který nehne ani prstem, když může zabránit tomu, aby nějaká svatba neskončila fiaskem. Dal jsem se tedy do toho a hodil na papír několik vysvětlivek o nevěstě, jak jsem ji poznal takřka před šesti lety. Jestli mé poznámky připraví ženichovi, kterého neznám, pár nepříjemných

okamžiků, tím lip. Nikdo tu nemá v úmyslu někoho potěšit. Upřímně řečeno spíš instruovat, poučit.

V dubnu roku 1944 jsem se v Devonu v Anglii spolu s asi šedesáti narukovanými Američany zúčastnil velmi speciálního předinvasionního výcviku, který řídila britská tajná služba. Když si na to dnes vzpomínám, připadá mi, že se nás šedesát vyznačovalo tím, že v celé naší bandě nebyl jediný dobrý společník. Byli jsme v podstatě všichni ten typ lidí, kteří píšou dopisy, a když jsme jeden na druhého promluvili jinak než služebně, bylo to obyčejně jen proto, abychom se druhého zeptali, jestli nemá inkoust, který právě nepotřebuje. Když jsme nepsali dopisy ani nebyli právě na učebně, šel si každý celkem svou cestou, a moje cesta mě obyčejně za hezkých dnů zavedla na výpravu po kraji. Za deštivých dnů jsem zpravidla seděl někde v suchu, často takřka na dosah od pingpongového stolu, a četl nějakou knížku.

Výcvik trval tři týdny a skončil za jedné silně rozpršené soboty. Ten den v sedm hodin večer měla celá naše skupina nasednout na vlak do Londýna, kde, jak šly zvěsti, budeme přiděleni k pěchotě, která má být přichystaná, až bude letecky dopravena v den D na místo invaze. Do tří odpoledne jsem měl veškerý svůj majetek zabalený v torně, včetně plátěného pouzdra od plynové masky, které bylo plné knih, jež jsem si přivezl z druhé strany oceánu. (Masku samotnou jsem před několika týdny vystrčil na Mauretánii lodním okýnkem, plně si vědom, že kdyby nepřítel přece jen použil plyn, stejně bych si tu pitomost nestačil nasadit na obličej.) Pamatuju se, jak jsem dlouho stál u posledního okna našeho plechového baráku, díval se na šikmo padající, smutný déšť, a v ukazováčku, který měl mačkat spoušť, mi moc

nedočkavě - pokud vůbec - neškubalo. Za zády jsem slyšel nedružné škrábání mnoha plnicích per na mnoha arších vojenského dopisního papíru. Náhle jsem bez jakéhokoli zvláštního záměru odešel od okna a natáhl si kabát do deště, kašmírovou šálu, galoše, vlněné rukavice a lodičku (kterou jsem - jak se mi dodnes tvrdí - nosil nasazenou v osobitém úhlu - mírně staženou přes uši). Pak jsem si nařídil náramkové hodinky podle hodin na záchodě a sešel po táhlém vršku s mokkými kočičími hlavami do města. Blesků kolem sebe jsem si nevšímal. Bud jsou člověku určeny, nebo ne.

V centru, což byla pravděpodobně nejmokřejší část celého města, jsem se zastavil před kostelem a začal číst vývěsní tabuli, především proto, že ty nápadné číslice, bílé na černém, upoutaly mou pozornost, ale zároveň proto, že jsem za ty tři roky v armádě propadl mánii číst vývěsní tabule. Ve čtvrt na čtyři, jak pravila tabule, začne zkouška dětského sboru. Podíval jsem se na hodinky a pak znovu na tabuli. Byl na ní připíchnutý arch papíru se seznamem jmen dětí, které mají přijít na zkoušku. Stál jsem v dešti, četl jedno jméno po druhém a pak jsem vešel do kostela.

V lavicích bylo asi tucet dospělých, z nichž někteří měli na klíně pár dětských gumovek, obrácených podrážkou nahoru. Prošel jsem kolem nich a posadil se do přední lavice. Na pódiu bylo asi dvacet dětí, sedících ve třech řadách těsně k sobě sražených židlí. Byla to většinou děvčátka ve věku od sedmi do třinácti let. Jejich vedoucí, obrovitá žena v tvídovém kostýmu, jim právě radila, aby při zpěvu otvíraly víc pusy. Už někdy někdo slyšel, zeptala se jich, že by se nějaký ptáček odvážil zpívat svou sladkou písničku a neotevřel pořádně, ale pořádně

zobáček? Něco takového zřejmě žádné z dětí ještě neslyšelo. Neboť na ni upíraly neproniknutelný pohled. Dále řekla, že by chtěla, aby všechny vnímaly význam slov, jež zpívají, a ne aby je jenom vypouštěly z úst jako hloupinci papoušci. Pak udala na ladičku tón a děti jako parta nezletilých vzpěračů pozvedly zpěvníky.

Zpívaly bez instrumentálního doprovodu - nebo v tomhle případě přesněji řečeno bez jakéhokoli rušivého doprovodu. Měly tak melodické nesentimentální hlasy, že jen trochu náboženštěji založeného člověka, než jsem já, by možná bez námahy uvedly v extázi.

Pár nejmladších dětí to poněkud natahovalo, ale tak nepatrně, že by jim to mohla vytknout jenom skladatelova matka. V životě jsem tu píseň neslyšel, nepřestával jsem však doufat, že má nejméně deset slov. Poslouchal jsem a prohlížel si důkladně všechny dětské tváře, ale pozoroval obzvlášť jednu, která patřila holčičce, jež seděla nejbliž, na krajní židli v první řadě. Bylo jí asi třináct, měla rovné, popelavě světlé vlásy, jež jí sahaly k ušním lalůčkům, nádherné čelo a blazeované oči, které - jak jsem si řekl - velmi pravděpodobně počítaly diváky. Její hlásek vynikal zřetelně nad hlásky ostatních dětí, ale nejen proto, že mi seděla nejbliž. Měl krásnou jasnou barvu, zněl rozkošně, byl nejjistější a automaticky udával tón ostatním.

Zdálo se však, že tu mladou dámu její pěvecké umění, nebo možná jen to, kde a za jakých okolností zpívá, mírně otravuje; dvakrát jsem ji viděl mezi slokami zívnout. Bylo to zívnutí dámy, zívnutí se zavřenými ústy, ale člověk je nemohl nevidět; prozradilo je chřípí.

V okamžiku, kdy píseň skončila, začala vedoucí sboru zeširoka vykládat svůj názor na lidi, kteří nedovedou během farářova kázá-

ní chvíli klidně postát a držet pusy. Usoudil jsem, že pěvecká část zkoušky skončila, vstal jsem, aby disharmonický hlas vedoucí sboru nestačil úplně zrušit kouzlo, jímž mě obestřel dětský zpěv, a odešel jsem z kostela.

Venku přišlo ještě víc. Jak jsem šel ulicí, podíval jsem se oknem do klubovny Červeného kříže, ale u pultu s kávou stály dvě nebo tři řady vojáků za sebou a i skrz sklo jsem slyšel, jak v další místnosti skáčou pingpongové míčky. Přešel jsem na druhou stranu ulice a vstoupil do čajovny, kde nikdo nebyl, až na číšnici středního věku, jež by byla radši viděla zákazníka se suchým pláštěm do deště. Odložil jsem kabát na věšák s co největšími ohledy, sedl si k jednomu stolu a poručil si čaj a topinku se skořicí. Byla to první slova, která jsem ten den k někomu pronesl. Pak jsem si prohlídal kapsy, včetně kapes pršáku, až jsem našel pár starých dopisů, že si je znovu přečtu, jeden od ženy, kde mi píše, jak se u Schrafftů na 88. ulici zhoršila obsluha, a dopis od tchyně, kde mě žádá, abych jí hned, jak se dostanu z toho tábora, laskavě poslal trochu kašmírové vlny.

Jak jsem seděl nad prvním šálkem čaje, vešla do čajovny ona mladá dáma ze sboru, kterou jsem v kostele pozoroval a poslouchal. Měla vlasy úplně mokré a koukaly jí okraje obou uší. Byla tam s malinkým chlapčkem, bezpochyby se svým bratrem, jemuž sundala čepičku; zvedla mu ji z hlavy dvěma prsty, jako by to byl nějaký laboratorní preparát. Zadní voj tvořila energicky vypadající žena se zplhlým plstěným kloboukem - zřejmě jejich guvernantka. Členka sboru si sundala kabát, už když přecházela místnost, a vybrala stůl - z mého hlediska dobrý, protože byl jen asi dva a půl až tři metry ode mne.

Mladá dáma i guvernantka usedly. Chlapec, asi tak pětiletý, si ještě nebyl ochoten sednout. Stáhl si bundu a odložil ji; pak začal s nehybným obličejem dareby systematicky obcházet kolem dokola a zlobit guvernantku tím, že neustále zastrkával a vystrkával židli a přitom pozoroval její tvář. Guvernantka mu tlumeným hlasem dvakrát nebo třikrát nakázala, aby si sedl a přestal s tím tajtrlíkováním, ale dal si říct a usadil svůj zadeček na židli teprve tehdy, až na něj promluvila jeho sestra. Okamžitě však sebral ubrousek a dal si ho na hlavu. Sestra mu ho sundala, rozložila ho a rozestřela mu ho na klín. Přibližně v okamžiku, kdy jim přinesli čaj, mě členka sboru přistihla, jak pokukuju po jejich společnosti. Oplatila mi můj upřený pohled očima, jež předtím počítaly diváky, nato mě zničehonic obdala mírným, zdrženlivým úsměvem. Byl to úsměv podivně zářivý, jak už tak někdy mírné, zdrženlivé úsměvy bývají. Usmál jsem se na ni také, zdaleka ne tak zářivě, protože jsem se snažil krýt horním rtem jako uhel černou provizorní vojenskou plombu, která mi vykukoval mezi dvěma předními zuby. Hned nato jsem si uvědomil, že ona mladá dáma stojí se záviděníhodnou sebejistotou u mého stolu.

Na sobě měla šaty se skotskou kostkou - mám dojem, že to byla kostka, jakou nosí Campbellové. Připadalo mi, že to jsou pro tak mladíčku dámu ohromně šaty do tak rozpršelého dne. „Domnívala jsem se, že Američani neradi čaj,“ řekla.

Nebyla to poznámka malého vševěda, ale člověka, který miluje pravdu a statistiky. Odpověděl jsem, že někteří z nás nepijí jakživo nic než čaj. Zeptal jsem se jí, jestli by si nechtěla přisednout.

„Děkuju,“ odpověděla. „Možná, že na zlomek vteřinky.“

Vstal jsem a nabídl jí židli, tu, co byla proti mně, a ona, držíc páteř nenuceně, nádherně zpříma, usedla na krajní čtvrtinu. Přešel jsem zpátky - takřka přeběhl - ke své židli, víc než ochotný přispět svou hřivnou k rozhovoru. Když jsem se však usadil, nenapadlo mi nic, co bych měl říct. Znovu jsem se usmál, ještě pořád se snaže utajit tu jako uhel černou plombu. Poznamenal jsem, že je dnes opravdu strašlivé počasí.

„Ano, vskutku,“ odpověděl můj host jasným hláskem člověka, který očividně nesnáší plané řeči. Položila prsty na okraj stolu jako při nějaké seanci, ale takřka hned nato ruce sevřela - měla nehty okousané do živého masa. Její náramkově hodinky vypadaly vojensky, spíš jako stopky navigátora. Ciferník se zdál pro její útlé zápěstí příliš velký. „Vy jste byl na zkoušce sboru,“ řekla věcně. „Já jsem vás viděla.“

Odpověděl jsem, že to jsem tedy byl a slyšel, jak její hlas vyniká nad ostatní. Řekl jsem, že podle mého názoru má moc pěkný hlas.

Přikývla. „Já vím. Chci se stát zpěvačkou.“

„Vážně? Operní?“

„To ne, proboha. Budu zpívat v rádiu džez a vydělávat hromadu peněz. A až mi bude třicet, tak toho nechám a budu žít na nějakém ranči v Ohiu.“ Sáhla si dlaní na temeno mokré hlavy. „Znáte Ohio?“ zeptala se.

Odpověděl jsem, že jsem tudy projížděl několikrát vlakem, ale že Ohio vlastně neznám. Nabídl jsem jí kousek topinky se skořicí.

„Děkuju, já nechci,“ odpověděla. „Abych vám řekla, já jím jako vrabec.“

Kousl jsem tedy do topinky sám a poznamenal, že kolem Ohia je

značně drsný kraj.

„Já vím. Říkal mi to jeden Američan, s kterým jsem se seznámila. Vy jste jedenáctý Američan, s kterým jsem se seznámila.“ Její guvernantka jí dávala horlivě znamení, aby se vrátila ke svému stolu - vlastně aby přestala toho pána obtěžovat. Ale můj host si klidně přisunul židli o centimetr nebo dva blíž. Její záda teď stála v cestě veškerému dalšímu dorozumívání s domácím stolem. „Vy chodíte do té tajné špiónážní školy na kopci, vidíte?“ zeptala se směle.

Vzhledem k všeobecnému utajování jsem odpověděl, že jsem přijel do Devonshiru kvůli zdraví.

„Ale jděte,“ řekla. „Já nejsem dnešní, víte.“

Odpověděl jsem, že bych se vsadil, že to tedy není. Chvíli jsem pil čaj. Tak trochu jsem si uvědomoval své špatné držení těla, a tak jsem se posadil na židli poněkud rovněji.

„Na Američana se zdáte dost inteligentní.“ zauvažoval můj host.

Řekl jsem, že je to velmi snobský výrok, když se nad tím člověk zamyslí, a je podle mého domnění pod její důstojnost.

Začervenala se, a tím mně automaticky dodala jistoty, která mi chyběla.

„No, většina Američanů, které jsem poznala, se chová jako dobytek. Věcně se rvou, každého urážejí a - víte, co jeden udělal?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Hodil mé tetičce do okna prázdnou láhev od whisky. Naštěstí bylo okno otevřené. Ale připadá vám to nějak moc inteligentní?“

Nijak zvlášť „inteligentní“ mi to nepřipadalo, ale neřekl jsem to. Řekl jsem, že mnoho vojáků po celém světě je daleko od domova a že

jen málo z nich mělo už něco ze života. Řekl jsem, že by to podle mě mohlo být většině lidí jasné.

„Možná,“ odpověděl můj host nepřesvědčivě. Znova si sáhla na mokrou hlavu, vzala několik zplihlých pramenů světlých vlasů a pokusila se schovat si obnažené okraje uší. „Mám úplně promočené vlasy,“ poznamenala. „Vypadám děsně.“ Podívala se na mě.

„Když jsou suché, tak je mám značně vlnité.“

„To je vidět, to je vidět.“

„Ne přímo kudrnaté, ale značně vlnité,“ řekla. „Jste ženatý?“

Prisvědčil jsem.

Přikývla. „Jste hodně zamilovaný do své ženy? Nebo jsem příliš osobní?“

Odpověděl jsem, že až bude, tak se ozvu.

Posunula ruce i zápěstí na stole kupředu; pamatuju se, že jsem měl chuť udělat něco s těmi hodinkami s obrovským ciferníkem, které měla na ruce - třeba jí navrhnout, jestli by je nemohla nosit kolem pasu.

„Obyčejně nejsem nijak zvlášť sociabilní,“ řekla a podívala se na mě, jestli vím, co to slovo znamená. Ale já nedal najevo ani tak, ani tak.

„Přišla jsem k vám čistě proto, že jste mi připadal nesmírně osamělý. Máte nesmírně senzitivní obličej.“

Odpověděl jsem, že má pravdu, že jsem byl osamělý a že jsem moc rád, že ke mně přišla.

„Učím se být soucitnější. Moje teta říká, že jsem děsivě chladný člověk,“ řekla a znova si sáhla na temeno hlavy. „Žiju se svou tetou. Je

nesmírně hodná. Co mi umřela maminka, tak dělá, co může, abychom si s Karlíčkem nepřipadali vykořenění.“

„To jsem rád.“

„Maminka byla nesmírně inteligentní. V mnoha směrech byla značně pudová.“ Podívala se na mě s jakýmsi novým zájmem.

„Jsem podle vás moc chladná?“

Odpověděl jsem, že naprosto ne - popravdě řečeno spíš naopak. Pak jsem jí řekl, jak se jmenuju, a zeptal se, jak se jmenuje ona.

Zaváhala. „Křestním jménem se jmenuju Esmé. Prozatím vám asi neřeknu, jak se jmenuju celým jménem. Mám šlechtický titul a není vyloučeno, že na vás titul působí. Na Američany často působí, víte.“

Odpověděl jsem, že na mě by asi nezapůsobil, ale že je možná dobrý nápad nějakou tu chvíli titul neprozrazovat.

Právě v tom okamžiku jsem ucítil vzadu na krku něčí teplý dech. Otočil jsem se a jen tak tak jsem se nosem nesrazil s nosem bratříčka Esmé. Nevšímaje si mě, oslovil sestru pronikavým sopránkem: „Slečna Megleyová povídala, že si máš jít hned dopít čaj!“ Jakmile předal poselství, uchýlil se na židli mezi sestrou a mnou po mé pravici. Se zájmem jsem si ho prohlédl. Ve vlněných hnědých pletených kalhotách, modrém svetříku, bílé košilce a proužkované vázance vypadal ohromně. Koukal na mě obrovskými zelenými očima. „Proč se lidi ve filmu líbají ze strany?“ zeptal se.

„Ze strany?“ povídám. I mě tenhle problém v dětství mátl. Odpověděl jsem, že asi proto, že herci mají moc velké nosy, takže se nemůžou s nikým líbat zepředu. „Jmenuje se Karlíček.“ řekla Esmé. „Je na svůj věk nesmírně bystrý.“

„Ten ale má zelené oči. Vid', Karlíčku?“

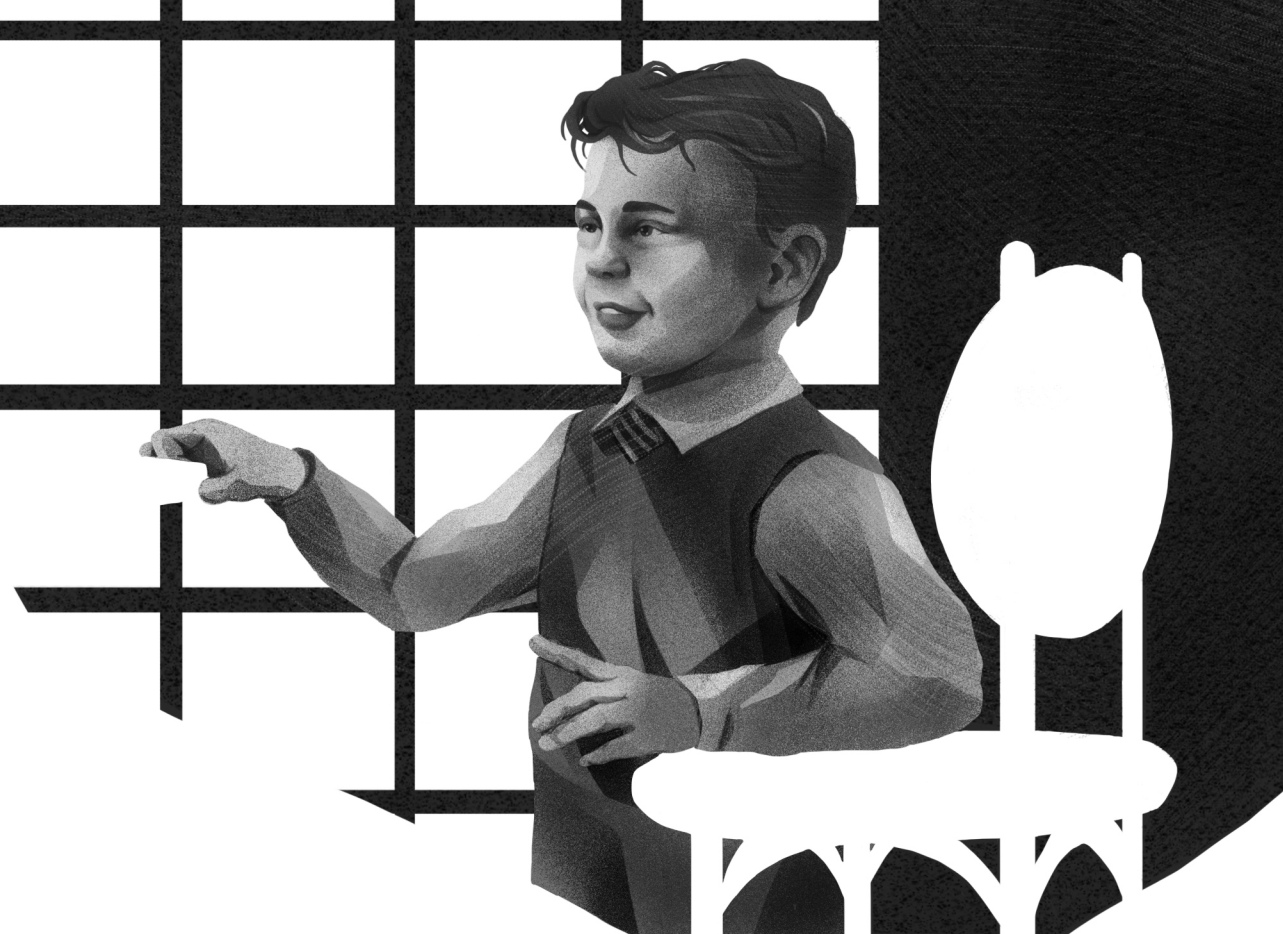
Karlíček se na mě podíval skelným pohledem, jak to má otázka zasluhovala, pak se začal jako had soukat ze židle dolů, až měl pod stolem celé tělo kromě hlavy, kterou nechal na sedadle židle, jako by dělal most. „Mám je oranžové,“ řekl podrážděným hlasem stropu. Vzal cípek ubrusu a zakryl si s ním hezký kamenný obličejíček. „Na něco je bystrý a na něco ne,“ řekla Esmé. „Karlíčku, posad' se pořádně!“

Karlíček zůstal tam, kde byl. Zdálo se, že zadržuje dech.

„Strašně mu chybí tatínek. Zahynul v severní Africe.“

Vyjádril jsem jim svou soustrast.

Esmé přikývla. „Tatínek ho zbožňoval.“ Přemítavě si okusovala kůžičku na palci. „Je strašně podobný mamince - jako Karlíček. Já jsem celý tatínek.“ Dál si okusovala kůžičku. „Maminka byla značně náruživá. Extrovertní. Tatínek byl introvert. Ale docela se k sobě hodili, aspoň na první pohled. Mám-li být docela upřímná, tatínek by býval potřeboval daleko intelektuálnější družku, než byla maminka. Byl to nesmírně nadaný génius.“

Čekal jsem dychtivě na další informace, ale už žádné nepřišly. Podíval jsem se dolů na Karlíčka, který ležel tváří na sedadle židle. Když uviděl, že se na něj dívám, zavřel ospale oči jako andělíček, pak vyplázl jazyk - předmět překvapující délky - a vydal ze sebe něco, co by u nás v Americe byl skvěle provedený hold krátkozrakému

baseballovému rozhodčímu. Otřásl čajovnou jako rána z děla.

„Nech toho,“ řekla Esmé, kterou to očividně neotřásl. „Viděl, jak to udělal jeden Američan ve frontě na rybys brambůrkama, a teď to dělá pokaždé, když se nudí. Koukej toho nechat, nebo tě pošlu hned ke slečně Megleyové.“

Karlíček otevřel obrovské oči na znamení, že slyšel sestřinu výhrůžku, ale nezatvářil se nijak zvlášť poplašeně. Zavřel znova oči a dál opíral tvář o sedadlo židle.

Prohodil jsem, že by si to měl možná schovat - tím jsem měl na mysli to vyjádření nesouhlasu - až začne po právu užívat svého titulu. Totiž v tom případě, že má i on titul.

Esmé si mě dlouze, tak trochu lékařsky prohlédla. „Vy máte suchý humor, vidíte?“ řekla zadumaně. „Tatínek říkal, že já nemám vůbec smysl pro humor. Říkal, že jsem špatně vyzbrojená pro život, protože nemám vůbec smysl pro humor.“

Pozoroval jsem ji, zapaluje si cigaretu, a pak jsem řekl, že podle mě není smysl pro humor člověku v opravdové šlamastyce nic platný.

„Tatínek říkal, že je.“

Byl to výrok pramenící z v víry, nikoli z přání mi odporovat, a tak jsem honem přehodil výhybku. Přikývl jsem a řekl, že se na to tatínek díval s odstupem, zatímco já se na to dívám zblízka. Ať už jsem tím myslel cokoli. „Karlíčkoví nezměrně chybí.“ prohlásila Esmé po chvíli. „Byl to nezměrně milý člověk. A kromě toho nesmírně hezký. Ne že by moc záleželo na tom, jak kdo vypadá, ale byl opravdu hezký. Měl strašlivě pronikavý pohled, na člověka, který byl niterně laskavý.“

Přikývl jsem. Řekl jsem, že její tatínek měl zřejmě neobyčejný

slovník.

„Ach to měl, značně,“ odpověděla Esmé. „Tatínek byl archivář - pochopitelně amatér.“

V tom okamžiku jsem ucítil, že mi někdo ze strany, kde byl Karlíček, zabouchal na předloktí.

Otočil jsem se k němu. Seděl na židli už celkem normálně, až na to, že měl jedno koleno podstrčené pod sebou. „Co řekla jedna zeď druhý zdi?“ zeptal se pronikavým hláskem. „Hádej!“

Zakroutil jsem očima přemýšlivě ke stropu a opakoval otázku nahlas. Pak jsem se podíval nechápavě na Karlíčka a odpověděl, že se dám poddat.

„Sejdeme se na rohu!“ ozvala se halasně pointa.

Největší úspěch měla u samotného Karlíčka. Připadala mu k popukám. Popravdě řečeno musela Esmé vstát a bouchnout ho do zad, jako by ho přepadl kašel. „Už toho nech!“ řekla. Pak se vrátila na svou židli. „Dává tu hádanku každému, s kým se setká, a má z toho pokaždé záchvat. Obvykle se smích celý poslintá. Už toho nech, prosím tě.“

„Ale je to stejně jedna z nejlepších hádanek, jakou jsem slyšel,“ řekl jsem a pozoroval Karlíčka, který se z toho dostával jen velmi pomaličku. Na mou poklonu reagoval tím, že se svezl na židli o hodně níž a znovu si cípem ubrusu zakryl obličej až k očím. Pak se na mě podíval vykukujícíma očima, z nichž jen pozvolna vyprchávalo veselí a pýcha člověka, který zná pár opravdu dobrých hádanek. „Smím se zeptat, kde jste byl zaměstnán, než vás povolali do armády?“ řekla Esmé.

Odpověděl jsem, že jsem nebyl nikde zaměstnán, že jsem teprve

před rokem skončil univerzitu, ale že se rád pokládám za spisovatele krátkých povídek.

Zdvořile přikývla. „Už jste nějaké publikoval?“ zeptala se.

Byla to známá otázka, která se ovšem člověka vždycky dotkne, a tak jsem odpověď nevysypal jen tak z rukávu. Pustil jsem se do vysvětlování, že většina amerických nakladatelů je prostě banda -

„Tatínek krásně psal,“ přerušila mě Esmé. „Mám schovanou celou řadu jeho dopisů pro budoucí generace.“

Řekl jsem, že je to moc dobrý nápad. Náhodou jsem se znovu zadíval na její náramkové hodinky s obrovským ciferníkem, které vypadaly jako stopky; zeptal jsem se, jestli nepatřily tatínkovi.

Se slavnostní vážností se podívala na zápěstí. „Ano, patřily,“ řekla. „Dal mi je těsně předtím, než mě a Karlička evakovali.“ Rozpačitě stáhla ruce ze stolu a pokračovala: „Samozřejmě jen jako momento.“ Pak odvedla rozhovor jiným směrem. „Velmi by mi lichotilo, kdybyste jednou napsal nějakou povídku výlučně pro mě. Jsem horlivá čtenářka.“

Odpověděl jsem, že určitě napíšu, když to půjde, ale řekl jsem, že ovšem nejsem nijak zvlášť produktivní.

„To nemusí být nijak zvlášť produktivní. Jen aby to nebylo dětinské a naivní.“ Zapřemítala.

„Dávám přednost žalostným povídkám.“

„Jakým?“ zeptal jsem se a naklonil se kupředu.

„Žalostným. Mě nesmírně zajímají žalostné náměty.“

Už jsem z ní chtěl vymáhat další podrobnosti, ale vtom jsem ucítil, že mě Karlíček štípl, a silně, do paže. Trochu jsem sebou škubl a oto-

čil se k němu. Stál vedle mě. „Co řekla jedna zeď druhý zdi?“ položil mi otázku, která mi nebyla nepovědomá.

„Už ses ho na to ptal,“ řekla Esmé. „Už s tím přestaň.“

Karlíček, nevšímaje si sestry, mi šlápl na nohu a opakoval svou fundamentální otázku. Všiml jsem si, že má posunutý uzel na vázance. Narovnal jsem mu ho a pak jsem, dívaje se mu přímo do očí, opáčil:

„Sejdeme se na rohu?“ Jen jsem to vyřkl, už jsem si přál, abych to byl neudělal.

Karlíček otevřel pusu. Měl jsem pocit, jako bych mu ji byl vypáčil. Slezl mi z nohy a celý rozlícený přešel důstojně ke svému stolu, aniž se ohlédl.

„Zuří,“ řekla Esmé. „Má prudkou povahu. Maminka měla tendenci ho rozmazlovat. Jediný člověk, který ho nerozmazloval, byl tatínek.“

Nepřestával jsem se dívat na Karlička, který usedl a začal pít čaj; šálek držel oběma rukama.

Doufal jsem, že se otočí, ale on se neotočil.

Esmé vstala. „Il faut que je parte aussi“ řekla s povzdechem. „Umíte francouzsky?“

Se smíšenými pocity lítosti a zmatku jsem rovněž vstal. Podali jsme si ruce; jak jsem očekával, měla nervózní ruku s vlhkou dlaní. Řekl jsem jí anglicky, jak strašně jsem rád, že jsem s ní mohl posedět.

Přikývla. „Já jsem si myslela, že asi budete.“ odpověděla. „Jsem na svůj věk značně sdílná.“

Znova si sáhla na vlasy. „Je mi strašně líto, že mám vlasy v takovém stavu,“ řekla. „Je na mě asi ohydný pohled.“

„Ale vůbec ne! Popravdě řečeno mám dojem, že už se vám zase začínají dělat vlasy.“

Znova si rychle sáhla na vlasy. „Myslíte, že sem zase někdy v bezprostřední budoucnosti zavítáte?“ zeptala se. „Chodíme sem každou sobotu po zkoušce sboru.“

Odpověděl jsem, že by mě nic víc netěšilo, ale že jsem si naneštěstí takřka jist, že už se mi to nepodaří.

„Jinými slovy, nesmíte hovořit o pohybu vojsk,“ řekla Esmé. Neu dělala jediný pohyb, který by naznačoval, že se chce vzdálit od stolu. Popravdě řečeno dala nohy křížem a se sklopenýma očima srovnala špičky střevíců k sobě. Ten úkon vypadal moc hezky, protože měla bílé ponožky a rozkošné kotníky i nohy. Náhle ke mně zvedla oči. „Chtěl byste, abych vám napsala?“ zeptala se a slabounce se začervenala. „Píšu nesmírně logické dopisy na svůj -“

„Byl bych strašně rád.“ Vytáhl jsem tužku a papír a napsal jí, jak se jmenuju, svou hodnotu, své číslo a číslo polní pošty.

„Napíšu vám první,“ řekla, když si brala papír, „abyste neměl pocit, že se nějak kompromitujete.“ Strčila adresu do kapsy u šatů.

„Na shledanou,“ řekla a odešla ke svému stolu.

Objednal jsem si další konvičku čaje a seděl a pozoroval je, dokud oba dva i s usouzenou slečnou Megleyovou nevstali k odchodu. Karlíček šel první; při chůzi žalostně kulhal jako člověk, který má jednu nohu o několik centimetrů kratší. Na mě se neohlédl. Za ním šla slečna Megleyová a pak Esmé, která na mě zamávala. Nadzvedl jsem se a zamával na ni taky. Byl to pro mě podivně pohnutý okamžik.

Ani ne za minutu se Esmé vrátila do čajovny a táhla za sebou

za rukáv bundy Karlíčka.

„Karlíček by vám rád dal na rozloučenou pusu.“ řekla.

Okamžitě jsem postavil šálek a odpověděl, že mě to moc těší, ale jestli to ví určitě?

„Ano.“ řekla poněkud zavile. Pustila Karlíčkův rukáv a popostrčila Karlíčka dost prudce ke mně. Karlíček popošel se zuřivým výrazem kupředu a dal mi mlaskavou mokrou pusou pod levé ucho. Po tomto výkonu chtěl vykročit nejkratší cestou ke dveřím za životem, který není tak citový, ale já jsem ho chytil vzadu za dragoun bundy, podržel ho a zeptal se: „Co řekla jedna zeď druhé zdi?“ Obličej se mu rozzářil. „Sejdeme se na rohu!“ zařičel a vystřelil místností, pravděpodobně se popadaje za břicho; Esmé už zase stála se zkříženými kotníky.

„Určitě pro mě nezapomenete napsat tu povídku?“ zeptala se. „Nemusí být výlučně pro mě. Může -“

Odpověděl jsem, že je úplně vyloučeno, abych zapomněl. Pak jsem jí řekl, že jsem ještě nikdy nenapsal žádnou povídku pro někoho, ale že je zřejmě načase, abych se do toho pustil.

Přikývla. „Ale ať je velmi žalostná a dojmavá,“ podotkla. „A seznámil jste se už s něčím žalostným?“

Odpověděl jsem, že vlastně ne, ale že v tom začínám - ať už tak nebo onak - dělat pokroky a že se ze všech sil vynasnažím, abych jejímu přání vyhověl. Podali jsme si ruce.

„To je ale škoda, že jsme se nepoznali za nezávaznějších okolností, vidíte?“

„To tedy je,“ odpověděl jsem, „to tedy opravdu je.“

„Sbohem,“ řekla Esmé. „Doufám, že se vrátíte z války s neztenčený-

mi silami.“

Poděkoval jsem jí, dodal ještě pár slov a pak jsem se za ní díval, jak vychází z čajovny. Vycházela pomalu, zamyšleně, ohmatávajíc si konečky vlasů, jestli jsou už suché.

Tohle je ta žalostná nebo dojmavá část mého příběhu a dějiště se mění. I lidé se mění. Jsem ještě na scéně, ale od tohoto místa z důvodů, které mi není dovoleno prozradit, mám na sobě tak důmyslný převlek, že se ani nejchytřejšímu čtenáři nepodaří mě poznat.

Bylo asi půl jedenácté v noci. Došlo k tomu v Gaufurtu v Bavorsku, několik týdnů po skončení války v Evropě. Štábní seržant X. byl ve svém pokoji v prvním poschodí jednoho obytného domu, kam ho nakvartýrovali spolu s dalšími devíti americkými vojáky ještě před uzavřením příměří. Seděl na skládací dřevěné židli u malého stolku, na němž byl velký nepořádek, a před sebou měl otevřený román v brožovaném vojenském vydání, jehož čtení mu dělalo velké potíže. Vězely v něm, ne v tom románu. Přestože se vojáci, kteří bydleli v přízemí, zmocnili knih, jež jim každý měsíc posílala zvláštní služba, obvykle první, zbyla na X. kniha, kterou by si byl vybral i sám. Ale byl to mladý člověk, který neprošel válkou s neztenčenými silami, a už přes hodinu četl každý odstavec třikrát; a teď už i jednotlivé věty. Na okamžik si rukou zastínil oči před nelítostnou září silné holé žárovky nad stolem.

Z balíčku na stole si vytáhl cigaretu a zapálil si ji prsty, které na sebe jemně, ale bez ustání narážely. Posadil se na židli malounko rovněji a kouřil, chuť cigarety však necítil. Už celé týdny si zapaloval jednu od

druhé. Dásně mu krvácely, jakmile se jich dotkl špičkou jazyka, a zkoušel to skoro pořád; byla to taková malá hra, kterou někdy hrál celé hodiny. Chvilí seděl, kouřil a zkoušel to. Nato se zničehonic, a jako vždycky bez sebemenší výstrahy, dostavil ten známý pocit, že se jeho mysl od něj odpoutává a poskakuje jako nezajištěné zavazadlo na polici nad hlavou! Aby to napravil, rychle udělal to, co dělal už týdny, přitiskl si vši silou ruce na spánky. Okamžik je pevně svíral. Potřeboval ostříhat a vlasy měl špinavé. Myl si je během toho čtrnáctidenního pobytu v nemocnici ve Frankfurtu nad Alohannem třikrát nebo čtyřikrát, ale na té dlouhé, zaprášené cestě, po níž jel džípem zpátky do Gaufurtu, se mu zase zašpinily. Desátník Z. který pro něj do nemocnice přijel, jezdil ještě pořád jako na frontě s džípem s předním sklem sklopeným na kapotu, příměří nepříměří. V Německu byly tisíce nových vojáků. Desátník Z. doufal, že když bude jezdit džípem s předním sklem sklopeným jako na frontě, dá najevo, že k nim nepatří, že není zdaleka nějaký nový maník z amerického armádního sboru v Evropě.

Když si X. přestal držet hlavu, zadíval se upřeně na desku psacího stolu, jenž sloužil jako odkládiště pro nejméně dva tucty neotevřených dopisů a aspoň pět nebo šest neotevřených balíčků, které nesly jeho adresu. Natáhl ruku přes to rumiště a vzal si knihu, opřenou o zeď. Jejím autorem byl Goebbels a nesla název „Die Zeit ohne Beispiel“. Patřila osmatřicetileté neprovdané dceři z rodiny, která ještě před několika týdny v tom domě bydlela. Byla nevýznamnou funkcionářkou nacistické strany, ale dost významnou na to, aby podle vojenských nařízení spadala do kategorie lidí, kteří byli automaticky zatýkáni.

Zatýkal ji sám X.

Už potřetí, co se ten den vrátil z nemocnice, otevřel její knihu a přečetl si krátký vpisek na první stránce. Bylo tam německy inkoustem vepsáno drobným, beznadějně nicneříkajícím rukopisem: „Milý bože, život je peklo.“ Nic víc a nic méně. Osamělá slova na stránce se zdála nabývat v chorobném tichu místnosti velikosti nepopiratelné, dokonce přímo klasické obžaloby. X. hleděl několik minut upřeně na stránku a navzdory všem nepříznivým okolnostem se snažil nepodlehnout. Potom s daleko větší horlivostí než při čemkoli za mnoho týdnů vzal špačka tužky a napsal pod vpisek anglicky: „Otcové a učitelé, rozjímám nad tím 'Co je peklo?' Tvrdím, že jsou to muka z neschopnosti milovat.“ Už chtěl přičinit pod poznámku jméno Dostojevského, ale s hrůzou, jež mu projela celým tělem, zpozoroval, že to, co napsal, je takřka nečitelné. Zavřel knihu.

Rychle vzal ze stolku další věc, dopis od svého staršího bratra z Albany. Ležel na stole, už než X. odešel do nemocnice. X. otevřel obálku s nejasným úmyslem, že dopis dočte až do konce, ale přečetl jenom půlku první stránky. Dostal se pouze ke slovům: „Co kdybys

ted', když je ta zasn. válka u konce a ty tam máš pravděpodobně spoustu času, poslal dětem pár bajonetů nebo hákových křížů...' Když dopis roztrhal, podíval se na kousky v koši na papír.

Viděl, že přehlédl přiloženou fotografii. Rozeznával něčí nohy. stojící na nějakém trávníku. Položil paže na stůl a na ně hlavu. Bolelo ho celé tělo od hlavy až po paty, a všechna střediska bolesti jako by byla propojená. Připadal si tak trochu jako vánoční stromek, jehož světla, zapojená v sérii, zhasnou, i když je vadná třeba jen jediná žárovka.

Dveře se s bouchnutím otevřely, aniž na ně kdo zaklepal. X. zvedl hlavu, otočil ji a uviděl ve dveřích stát desátníka Z. Desátník Z. byl jeho spolujezdec v džípu a stálý společník po všech pět let válečných operací už ode dne D. Bydlel v přízemí a obvykle chodil X. nahoru navštěvovat, když mu chtěl sdělit nějaké chýry nebo si na něco zana- dávat. Byl to velikánský fotogenický mladý čtyřicetiletý muž. Za války uveřejnil jeden americký časopis jeho fotografii v Hür- tenském lese: dal se přeochoťně vyfotografovat, Zjak drží na Den díkůvzdání v každé ruce jednoho krocana.

„Píšeš dopisy?“ zeptal se X. „Prokrista, tady je ponuro.“ Vždycky raději vcházel do místnosti, kde svítilo stropní světlo.

X. se otočil na židli a pozval ho, aby šel dál, ale dal pozor aby nešlá- pl na psa.

„Na co?“

„Na Alvina. Máš ho přímo u nohou, Clayi. Co kdybys rozsvítil světlo, hergot?“

Clay našel vypínač od lustru, cvakl, pak překročil mrňavoučkou místnost velikosti pokojíčku pro služku a sedl si na kraj postele, obli-

čejem k hostiteli. Z cihlově červených vlasů, právě učených, mu ka- pala voda, kterou spotřeboval k náležitému zušlechťení. Z pravé kapsy olivově hnědavé košile mu jako obvykle čouhal hřeben a klipsna od plnicího pera. Nad levou kapsou měl pýchotní medaili za účast v poli (kterou přesně vzato neměl oprávnění nosit), stužku Evropského tažení s pěti bronzovými hvězdičkami za účast v bitvě (místo jediné stříbrné, která se rovnala pěti bronzovým) a stužku označující, že sloužil už před Pearl Harborem. Zhluboka si povzdychl a řekl: „Bože všemohoucí.“ Tím nechtěl říct nic; tím myslel prostě vojnu. Z kapsy u košile vytáhl balíček cigaret, jednu vyklepl, pak balíček uklidil a kapsičku si zas zapjal. Kouřil a rozhlížel se prázdným pohle- dem po pokoji. Konečně dopadl jeho pohled na rádio. „Ty,“ řekl, „za pár minut bude v rádiu jeden senzační pořad. Bob Hope a tak dále.“

X. si otevřel nový balíček cigaret a odpověděl, že právě rádio zavřel.

Clay se nezachmuřil a pozoroval X., jak si snaží zapálit cigaretu. „Ježíši,“ řekl s nadšením diváka, „měl bys vidět ty svoje pařáty. Páni, ty ale máš klepotici. Jestlipak to víš?“

X. se podařilo zapálit si cigaretu, přikývl a odpověděl, že má Clay výborné oko pro detail.

„Ty, bez legrace. Já ti málem omdlel, když jsem tě viděl v tom špitá- le. Vypadals jako mrtvola. O koliks zhubnul? O kolik kil. Víš to?“

„Nevím. Měls poštu, co jsem tady nebyl? Psala Loretta?“

Loretta byla Clayova dívka. Měli v úmyslu se vzít při nejbližší příležitosti. Psala mu velmi pravidelně z ráje trojitých vykřičníků a nepřesných postřehů. Po celou válku četl Clay seržantu X. všechny Lorettiny dopisy nahlas, ať byly sebedůvěrnější - popravdě řečeno čím

důvěrnější, tím líp. Měl ve zvyku po každém čtení ho požádat, aby mu načrtl nebo nastylizoval odpověď nebo aby do ní pro efekt vložil pár francouzských či německých slov.

„Jo, dostal jsem od ní dopis včera. Mám ho dole v pokoji. Já ti ho pak ukážu,“ řekl apaticky Clay. Posadil se zpříma na kraj postele, zadržel dech a dlouze, hlasitě krkl. Nebyl zřejmě se svým výkonem tak docela spokojen a znova si pohodlně sedl. „Ten její pitomej bratr se dostane z námořnictva na základě svého boku,“ řekl.

„Má něco s bokem, parchant.“ Znovu si sedl zpříma a pokusil se ještě jednou krknout, ale výsledek byl podprůměrný. V obličeji se mu objevila jiskra života. „Ty, než zapomenu. Zejtra musíme vstát v pět a jet do Hamburku nebo kam. Musíme přivést bundy pro celou jednotku.“

X. ho chvíli nepřátelsky pozoroval a pak prohlásil, že žádnou bundu nechce.

Clay se zatvářil překvapeně, takřka uraženě. „Ale dyť jsou dobří! Vypadaj moc dobře. Proč?“

„Jen tak. Proč musíme vstávat v pět? Je po válce, propánakrále.“

„Já nevím - musíme bejt zpátky před obědem. Dostali nějaký nový formuláře, který musíme do oběda vyplnit... Ptal jsem se Bullingera, proč je nemůžem vyplnit dneska večer - má ty pitomý formuláře na stole před sebou. Nechce se mu ještě otvírat obálky, pacholkovi.“

Oba chvíli mlčky seděli a nenáviděli Bullingera.

Najednou se Clay podíval na X. s novým zájmem - zřejmě ještě intenzivnějším než předtím.

„Ty,“ řekl, „jestlipak víš, že ti jedna strana ksichtu poskakuje?“

X. odpověděl, že to dobře ví, a zakryl si tik rukou. Clay na něj chvíli

koukal a pak celkem živě, jako by zvěstoval výjimečně dobrou zprávu, řekl: „Napsal jsem Lorettě, že ses nervově zhroutil.“

„Tak?“

„No. Ji všechny tyhle věci pekelně zajímají. Dělá státnici z psychologie.“ Clay se natáhl i s botami na postel. „Víš, co mi napsala? Píše, že se nikdo nervově nezhroutí jenom z války nebo tak. Píše, žeš byl pravděpodobně kapku labilní celej život.“

X. si zakryl rukama oči - světlo nad postelí ho zřejmě oslepovalo - a odpověděl, že je úžasné, jak Loretta do všeho vidí.

Clay se na něj podíval. „Hele, ty pacholku,“ řekl.

„Ta toho ví o psychologii sakra víc než ty.“

„Myslíš, že bys dokázal stáhnout ty svoje smradlavý hnáty z my postele?“ zeptal se X.

Clay nechal několik vteřin nohy, kde byly, jako by chtěl říct „ty mi budeš povídat, kam si mám dávat nohy“, pak je přehodil na zem a posadil se. „Já už jdu stejně dolů. U Walkera v pokoji mají rádio.“ Ale z postele nevstal. „Ty, právě jsem vykládal tomu novému pacholkovi Bersteinovi zezdola. Pamatuješ se, jak jsme spolu jeli do Valognes a jak kolem nás asi dvě hodiny lítaly granáty a pak nám na kapotu skočila ta kočka, když jsme leželi v ty díře, a jak já ji zastřelil? Pamatuješ se?“

„Pamatuju - jen prosím tě, hergotsakra, nezačínej zase s tou kočkou, Clayi. Nechci o tom slyšet.“

„Ne, já jen, že jsem o tom napsal Lorettě. Debatovala o tom se svou psychologickou skupinou. Na semináři a tak. A s prófou a se všema.“

„No výborně. Ale já o tom nechci slyšet, Clayi.“

„Ne, víš, proč jsem podle Loretty po ní prásknul? Říká, že jsem se dočasně pomát. Bez legrace. Z těch granátů a tak.“

X. si prohrábl prsty špinavé vlasy, pak si znova zastínil oči před světlem. „Nepomát. Prostě jsi dělal svou povinnost. Zastřelils tu čiču stejně hrdinně, jako by ji za těch okolností zastřelil každé.“

Clay se na něj podezíravě zadíval. „O čem to sakra mluvíš?“

„Ta kočka byla špiónka. Musels po ní prásknout. Byl to hrozně chytřej německej trpaslík, přestrojenej do lacinýho kožichu. Takže na tom nebylo nic brutálního, nic krutýho ani sprostýho, dokonce ani -“

„Krucinál!“ řekl Clay se sevřenými rty. „Copak nedokážeš jakživo mluvit vážně?“

X. se udělalo najednou špatně, a tak se prudce otočil na židli a popadl koš na papíry - právě včas.

Když se zase narovnal a obrátil k hostu, zjistil, že host stojí rozpačitě mezi postelí a dveřmi.

X. se začal omlouvat, ale pak si to rozmyslel a sáhl po cigaretách.

„Pojď si dolů poslechnout toho Hopa v rádiu, slyšíš,“ řekl Clay, zachovávaje si svůj odstup od X., ale snaže se být i na tu dálku přátelský. „Udělá ti to dobře. Vážně.“

„Jen si běž, Clayi... Já si budu prohlížet svou sbírku známek.“

„Jo? Ty máš sbírku známek? Já nevěděl, že -“

„Já si dělám legraci.“

Clay udělal několik pomalých kroků ke dveřím. „Možná, že si pak zajedu do Ehstadtu,“ řekl. „Je tam tancovačka. Bude trvat pravděpodobně až do dvou. Nechceš jít?“

„Ne, děkuju... Možná, že si budu cvičit figury tady v pokoji.“

„No dobrá. Tak dobrou noc! A uklidni se, prokristapána.“

Dveře se s bouchnutím zavřely, ale hned se zase otevřely. „Ty. Moh bych ti nechat pod dveřma dopis pro Lorettu? Mám tam něco německýho. Moh bys mi to opravit?“

„Ano. Ale už mi dej pokoj, proboha.“

„To víš, že jo,“ odpověděl Clay. „Víš, co mi napsala maminka? Napsala mi, že je ráda, že jsme my dva byli celou válku spolu a tak. V jednom džípu a vůbec. Říká, že od ty doby, co jsme spolu, píšu o moc inteligentnější dopisy.“

X. zvedl hlavu, podíval se na něho a řekl s velkým úsilím: „Děkuju. Vyříd' jí, že ji pozdravuju.“

„Vyřídím. Brou noc!“ Dveře se s bouchnutím zavřely, tentokrát nadobro.

X. dlouho seděl a díval se na dveře, pak si otočil židli k psacímu stolu a zvedl z podlahy svůj kufříkový psací stroj. Udělal si pro něj v tom nepořádku na stole místo tím, že odstrčil stranou zhroucenou hromádku neotevřených dopisů a balíčků. Řekl si, že kdyby napsal dopis jednomu dávnému příteli z New Yorku, mohlo by mu to přinést rychlou, i když ne příliš účinnou úlevu. Ale ne a ne vsunout pořádně papír do válce, protože se mu příliš třásly prsty. A tak znova složil ruce do klína a nakonec papír zmačkal. Uvědomoval si, že by měl z pokoje vynést koš na papíry, ale místo toho položil paže na psací stroj, znova na ně složil hlavu a zavřel oči.

Za několik minut, během nichž mu bušilo ve spáncích, otevřel oči a přistihl se, že pošilhává po malém neotevřeném balíčku v zeleném papíru. Pravděpodobně se svezl z hromádky, když si X. dělal místo

pro psací stroj. Viděl, že adresa je několikrát přepsaná. Na jediné straně balíčku rozeznal přinejmenším tři ze svých starých čísel vojenské pošty. Bez zájmu balíček otevřel, ale na zpáteční adresu se nepodíval. Otevřel ho tak, že přepálil nad rozškrtnutou zápalkou provázek. Bavilo ho víc pozorovat, jak provázek hoří, než otvírat balíček, ale nakonec ho přece jen otevřel.

V krabici byl inkoustem psaný lístek, který ležel na malém předmětu, zabaleném v hedvábném papíře. Vytáhl lístek a přečetl si ho.

... ULICE Č. 17

... DEVON

7. ČERVNA 1944

Vážený pane seržante X., doufám, že mi prominete, že mi trvalo 38 dní, než jsem si s Vámi začala korespondovat, ale měla jsem nesmírně mnoho práce, protože teta prodělala streptokokus hrtanu a málem zesnula, a já jsem pochopitelně zavalována jednou povinností za druhou. Přesto však často myslím na Vás i na to nesmírně příjemné odpoledne, které jsme spolu strávili 30. dubna 1944 od 15.45 do 16.15 - pro případ, že se vám to vytratilo z paměti.

Jsmo všichni obrovsky vzrušeni a uneseni invazí a jenom doufáme, že přinese rychlé ukončení války, jakož i způsobu existence, která je mírně řečeno absurdní. Děláme si o Vás s Karlíčkem značné starosti; doufáme, že nejste mezi těmi, kteří byli v prvopočátečním útoku na poloostrov Cotentin. Nebo ano? Prosím Vás, odpovězte co nejspěšněji. Srdečné pozdravy Vaší ženě.

Zdraví vás ESMÉ

P.S. Dovoluji si přiložit své náramkové hodinky, které si prosím ponechte ve svém vlastnictví po celé trvání válečného konfliktu. Za našeho krátkého sblížení jsem si nevšimla, zda nějaké nosíte, ale tyhle jsou velmi vodotěsné a nárazuvzdorné a mají mnoho jiných předností, mezi jinými tu, že člověk může případně sledovat, jakou rychlostí jde. Jsem si zcela jista, že Vám budou v těchto obtížných dnech k většímu užítku než kdy mně a že je přijmete jako talisman pro štěstí.

Karlíček, kterého učím číst a psát a který je podle mne nesmírně inteligentní učeďník, by Vám rád připsal pár slov. Prosím Vás, napište ihned, jakmile budete mít čas a chuť.

AHOJ AHOJ AHOJ AHOJ AHOJ

AHOJ AHOJ AHOJ AHOJ AHOJ

Trvalo dlouho, než dokázal lístek odložit, natožpak vyndat z krabice náramkové hodinky tatínka Esmé. Když je konečně vyndal, viděl, že se cestou rozbilo sklíčko. Zauvažoval, jestli jsou jinak nepoškozené, ale neměl odvalu je natáhnout a zjistit to. A tak jen seděl a držel hodinky v ruce. Pak najednou, takřka s nadšením zjistil, že se mu chce spát. Takový hodně ospalý člověk, Esmé, má vždycky naději, že se z něho zase stane člověk s ne- s n-e-z-t-e-n-č-e-n-ý-m-i silami.

POVÍDKY

J. D. Salinger

ilustrovala Katarína Rybárová
jako svou bakalářskou práci
vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová
překlad: Luba Pellarová, Rudolf Pellar
použitý font: Times New Roman, Felix Titling
počet stran: 116
tisk: Indigoprint s.r.o
vytištěno v nákladu 6ks

ateliér Komiks a ilustrace pro děti
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni
2020/2021